

Kőbányai Egyesített Bölcsődék Intézményei
1102 Budapest, Állomás utca 2.

KŐBÁNYAI FECSCHEFÉSZEK

BÖLCSŐDE

1106 Budapest, Gépmadár u. 15.

Fecskefészek
BÖLCSŐDE

SZAKMAI PROGRAMJA

2023

TARTALOM

1.Intézmény adatai

- 1.1. Minőségpolitikánk,
- 1.2. Missziós nyilatkozatunk

2.Az ellátandó célcsoport,- és az ellátandó terület jellemzői

- 2.1.Az intézmény földrajzi elhelyezkedése
- 2.2.Demográfiai adatok, tendenciák

3.Az ellátás módja, szakmai tartalma

- 3.1. A gyermekek felvételének a rendje
- 3.2. Az ellátásról szóló tájékoztatás helyi módja
- 3.3. Bölcsődénekm bemutatása
  - 3.3.1. Személyi feltételek
  - 3.3.2.Tárgyi feltételek
- 3.4. Sajátos nevelést igénylő gyermekek ellátása

4.Az ellátás célja, alapelvei, feladatai, főbb helyzetei

A bölcsődei nevelés

- 4.1. A bölcsődei nevelés alapelvei
- 4.2. A bölcsődei nevelés feladatai
- 4.3. A bölcsődei nevelés főbb helyzetei
- 4.4. A bölcsődei nevelés megvalósításának sajátos feltételei
- 4.5. Családok támogatásának módszerei és lehetőségei
- 4.6. A bölcsődei ellátás kapcsolatrendszere
- 4.7. Szolgáltatásaink

5. Élelmezés

6. Érdekvédelem

7. A szakmai felkészültség biztosításának módja, formái

8. Alapítványunkról

9. Hatálybalépés

Mellékletek:

1. sz. Megállapodás a szülővel
2. sz. Házirend
3. sz. Napirend
4. sz. SZMSZ

1. AZ INTÉZMÉNY ADATAI

Fenntartó neve: **Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat**
Fenntartó címe: **1102 Budapest, Szent László tér 29.**
Intézmény neve: **Kőbányai Egyesített Bölcsődék**
Székhelye: **1102 Budapest, Állomás utca 2.**
Telefon: 06-1-260-2139
Honlap: www.kobanyaibolcsodek.hu
Alapító okirat száma: SZEO/4344/3/2021
Tanúsítvány száma: BP/0502/00955-2/2021
Érvényességi terület: **Kőbányai Egyesített Bölcsődék Intézményei**
A program érvényessége: **2023. június 1-től visszavonásig**

Telephely: **KŐBÁNYAI FECESKEFÉSZEK BÖLCSŐDE**
A programért felelős neve: **Losó Rita bölcsődevezető**
Címe: 1106 Budapest, Gépmadár u. 15
Telefon: 06-1-431-9833
E-mail: fecskefeszekb@gmail.com

Nyilvántartási szám: S0231041S0231116

Szakágazat száma, megnevezése: **889110 Bölcsődei ellátás**

A bölcsődei férőhelyek száma: **96 fő**

Kormányzati funkciók száma, megnevezése:

- **104031** **Gyermekek bölcsődében történő ellátása**
- **104035** **Gyermekétkeztetés bölcsődében**
- **104036** **Munkahelyi étkeztetés gyermekek napközben ellátását biztosító intézményben**
- **095020** **Iskolarendszeren kívüli egyéb oktatás, képzés**
- **096015** **Gyermekétkeztetés köznevelési intézményben**
- **096025** **Munkahelyi étkeztetés köznevelési intézményben**

1.1.MINŐSÉGPOLITIKÁNK

Bölcsődénk családbarát, támogató intézményként biztosítani szeretné a gyermekek életkorának, fejlettségének, egyéni szükségleteinek megfelelő érzelmi, értelmi, mozgásfejlődését, és biztonságos környezetet, lehetőséget adni új tapasztalatok gyűjtésére, kísérletezésére, felfedezésére, más gyermekekkel való kapcsolatteremtésre, örömteli játéokra.

Fontosnak tekintjük a családok segítségét, a társadalmi igényekre való gyors reagálást, a fiatal anyák munkába állásának segítségét. Elkötelezettek vagyunk a szakmai munka és intézményi működés színvonalának folyamatos fejlesztése iránt. Törekszünk arra, hogy bölcsődénk olyan intézmény legyen, ahol a szülők aktív résztvevői a bölcsődei életnek, hiszen egyedülálló ismeretekkel rendelkeznek gyermekükről.

1.2.MISSZIÓS NYILATKOZATUNK

Integráló intézmény révén alapvető küldetésünknek tartjuk a 0-3 éves korú egészséges gyermekek és a 0-6 éves korú sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását, nevelését. Szeretnénk elérni, hogy a sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik segítségünkkel lehetőség szerint teljes értékű életet éljenek, illetve a nem sajátos nevelési igényű gyermekek és családjaik életszemlélete formálódjon. Így lehetővé válik a társadalmi integráció korai életkorban való megalapozása, kialakítása. Célunk olyan szociális közeg létrehozása, amelyben a „másság” jelen van. Mert az a gyermek, aki elfogadásban részesül, az el fogja fogadni önmagát, önmagával békében él, szereti önmagát, s ez olyan fajta komort érzetet biztosít, ami kulcsa lesz saját fejlődésének, s benne rejlő lehetőségeinek kibontakoztatásához. A másság elfogadásával elfogadtatásával kisgyermekkorban tehetjük meg a leghatékonyabb lépéseket, mivel a kisgyermek a játékon keresztül érhető el, a játék a kisgyermek legfontosabb és legfejlesztőbb tevékenysége, így a nevelés leghatékonyabb eszköze.

2. AZ ELLÁTANDÓ CÉLCSOPORT ÉS ELLÁTANDÓ TERÜLET JELLEMZŐI

2.1.AZ INTÉZMÉNY FÖLDRAJZI ELHELYEZKEDÉSE

A Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde az Őrs Vezér tere mellett Kőbánya peremén, Zuglóval határos részén fekszik, a Gépmadár utcai lakótelep közepén, zöldövezetben. Úgy tömegközlekedési eszközzel, mint személyautóval könnyen megközelíthető, az intézmény előtt parkolási lehetőséggel.

Bölcsődénk 1978-ban nyitotta meg kapuit. A több mint 40 éves múlta visszatekintő intézmény mindig szem előtt tartotta a kisgyermeküket nevelő kőbányai családok igényeit. Bölcsődénkről elmondható, hogy esélyegyenlőséget biztosít nehéz szociális háttérrel rendelkező gyermekek, valamint a sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelő családok számára.

2.2.DEMOGRÁFIAI ADATOK, TENDENCIÁK

A bölcsőde működtetése azért szükséges, mert a kőbányán élő 0 – 3 éves gyermekek napközbeni ellátását biztosítsuk. Ahhoz, hogy a szülő a munkahelyén lévő magas elvárásoknak meg tudjon felelni, nyugodtnak kell lennie a tekintetben, hogy gyermeke jó kezekben, biztonságban van.

Gazdasági és társadalmi változások hatására, a napközbeni kisgyermek ellátás jelentősen átalakult, mivel a 1980-as évek során a gyermek létszám folyamatosan csökkent. Ezekben az években a családokat hetes bölcsőde, gyermekhotel, időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatásokkal vártuk.

2008. szeptember 1-től társadalmi igényekhez igazodva sajátos nevelési igényű gyermekek felvételét és ellátását is biztosítjuk.

2011. évtől folyamatosan nő az egészséges gyermekek, valamint a korai fejlesztést igénylő gyermekek száma.

3.AZ ELLÁTÁS IGÉNYBEVÉTELÉNEK MÓDJA

3.1. A GYERMEKEK FELVÉTELÉNEK RENDJE

A személyes gondoskodást nyújtó ellátásokról szóló 22/2012. (V. 23.) Ök. rendelet III. fejezetének 11-12 § foglalja magában a felvétel rendjét, a felvételi kérelemhez csatolandó dokumentumokat.

A bölcsődébe felvehető minden olyan kisgyermek, akinek szülei, törvényes képviselői munkavállalás, vagy más ok miatt nem tudják biztosítani a napközbeni gondozást, nevelést. A Gyermekvédelmi törvény is kiemeli az olyan kisgyermek felvételének szükségességét, akiknek szociális vagy egyéb ok miatt, egészséges fejlődésük érdekében szükséges a bölcsődei nevelés-gondozás.

A gyermek bölcsődébe történő felvételének kérelme önkéntes, a gyermek szülője, törvényes képviselője autonóm döntése alapján történik. A gyermek bölcsődei felvételét a szülő hozzájárulásával kérheti a védőnő, családgondozó, háziorvos, gyámhatóság, stb. A szülő a

lakóhelyhez legközelebb eső bölcsődébe írathatja be gyermekét, de joga van megválasztani azt az intézményt, amelyre gyermeke nevelését, gondozását bízta. A gyermek szülője, vagy más törvényes képviselője csak törvényben meghatározott esetekben kötelezhető a bölcsődei ellátás igénybevételére.

A bölcsődei jelentkezés egész évben folyamatos. Azonban minden évben május első hetében az óvodákhoz igazodóan zajlik a bölcsődei beiratkozás.

A beiratkozási héten történő bölcsődei jelentkezés mindig abban a bölcsődében történik, ahova a szülők gyermeküket vinni szeretnék. A bölcsődék nincsenek körzetesítve, a szülő választja ki a számára legmegfelelőbb intézményt.

Az évközben jelentkezők a Kőbányai Egyesített Bölcsődék központjába kerülnek felvételre (1102 Budapest, Állomás u. 2., Tel: 06-1-260-2139), előzetes telefonon történő bejelentkezés alapján.

A bölcsődei felvételtől az intézményvezető és a bölcsődevezető dönt. Ha bölcsődei jelentkezés során, a bölcsődébe jelentkező gyermekek száma meghaladja a felvehetőket számát, a bölcsődevezető elutasíthatja a felvételi kérelmet, de javasol másik bölcsődét, ahol még van üres hely, vagy úgynevezett „várólistára” kerülnek, ami azt jelenti, hogy az év folyamán kimaradt férőhelyekre bekerülhetnek. A várólista aktualizálása és koordinálása az Egyesített Bölcsődék központjában történik.

Az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén, ha a gyermek a harmadik életévét betöltötte, de testi vagy szellemi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre és óvodai jelentkezését a bölcsőde orvosa/gyermek háziorvosa nem javasolja, bölcsődében gondozható negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-ig.

A felvétel elutasításával szemben fellebbezésre van lehetőség, amit a szülő az egyesített intézményvezető felé tehet meg, a kézhezvételtől számított 15 napon belül.

A Kőbányai Egyesített Bölcsődék munkaközössége megfogalmazott egy elbírálási szempontsört annak érdekében, hogy a Kőbányai Önkormányzat megnyugtatóan és egységesen értelmezve tudja biztosítani a kerület intézményeibe jelentkező bölcsődés

korosztály elhelyezését. A szempontsor az Ök. rendeletének 11. § - ában és a gyermekvédelmi törvényben foglaltakkal van összhangban.

A gyermek bölcsődei felvételekor az ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) valamint a Kőbányai Egyesített Bölcsődék tagintézménye, mint a napközbeni ellátását biztosító intézmény, írásos megállapodást köt (1. számú melléklet).

A bölcsődei ellátás kerületünkben a Képviselő – Testület döntése értelmében ingyenes, nem kell gondozási díjat fizetni.

Fizetni az étkezés igénybevételéért szükséges, a megállapított személyi térítési díj erejéig. A törvényben megfogalmazott feltételekkel rendelkező szülőknek ingyenesen étkezhetsz gyermeke az intézményekben.

Az étkezési térítési díj befizetése minden esetben a tárgyhónapot megelőző hónapban történik, amelynek teljesítése átutalással történik.

Sajátos nevelési igényű gyermekek felvételének rendje

2008. szeptember 1-től a Fecskefészkek Bölcsődében működik a kőbányai Korai Fejlesztő Központ, ahol sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését végzik, nem csak a bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek számára, hanem ambuláns formában is. A folyamatosan magas kihasználtság is azt igazolja, hogy szükséges ezen ellátási formával foglalkoznunk.

2013. január 1-től jogszabályi változások miatt a bölcsőde korai fejlesztésben nem részesítheti, de gondozhatja - nevelheti a sajátos nevelési igényű gyermekeket. Az intézményünkbe járó gyermekek mindebből semmit sem vesznek észre, hiszen az előző évekhez hasonlóan a Kőbányai Fecskefészkek Bölcsődében kapják meg a számukra szükséges fejlesztést, a már ismert gyógypedagógusoktól.

A sajátos nevelési igényű gyermekek bölcsődébe történő jelentkezési módja megegyezik az egészséges gyermekekével.

A felvétel rendje:

- Szükséges a Tanulási Képességet Vizsgáló Szakértői és Rehabilitációs Bizottság (továbbiakban Szakértői Bizottság) javaslata. Amennyiben a szülő nem rendelkezik a Szakértői Bizottság javaslatával, a szakszolgálat a szülővel történő megbeszélést követően kezdeményezni fogja a vizsgálatot.
- A szülővel történő beszélgetés alkalmával a bölcsődében gyógypedagógiai anamnézis készül.

- A gyermek állapotának felmérését – megfigyelés és az anamnézis alapján – dokumentálni kell.

A bölcsődéink nyitvatartási rendje:

A fenntartó – a helyi önkormányzat – határozza meg a napi nyitvatartási időt. Ennek értelmében bölcsődénk **reggel 6 órától, este 18óráig** tart nyitva.

Részlegesen integrált csoport nyitvatartási rendje: reggel 7 órától, délután 16 óráig.

Kőbánya Polgármestere dönt az intézmények nyári-, ill. téli zárva tartásáról. A bölcsődék nyáron 2 turnusban, felváltva, nyár elején illetve nyár végén zárnak be melynek időpontjáról a szülők minden év február 15-ig tájékoztatást kapnak. Nyári időszakban az ügyeleti rend alapján meghatározott módon fogadják a nyitva lévő bölcsődék a gyermekeket.

Ettől a szülő indokolt kérésére, valamint a törvényben meghatározott feltöltöttségtől magasabb igény esetében az intézményvezető engedélyével el lehet térni. Télen, karácsony és újév között bezárnak intézményeink, de a jelentkező igényeket az ügyeletes bölcsőde biztosítja.

A bölcsődében április 21-e, vagy ha az heti pihenőnapra vagy munkaszüneti napra esik, az azt követő legközelebbi munkanap, minden évben nevelés-gondozás nélküli munkanap. Célja a bölcsődében dolgozók szakmai fejlesztése.

A nevelés-gondozás nélküli munkanapon a bölcsődei ellátás keretében – erre irányuló szülői kérés esetén – a gyermek felügyeletét és étkeztetést kell biztosítani.

A bölcsődei nevelési év szeptember 1-jétől a következő év augusztus 31-éig tart.

A bölcsődei ellátás megszűnik

Ha a harmadik életévét - január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott bölcsődei nevelési év végéig, - ha szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő bölcsődei nevelési év végéig.

A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei nevelésben, gondozásban legfeljebb annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amely évben az ötödik életévét betölti.

Megszűnik annak a gyermeknek az ellátása, aki a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható, illetőleg magatartászavara veszélyezteti a többi gyermek fejlődését, ellátását.

Ha az érintett gyermek családjában testvér születésére való tekintettel a szülője otthon tartózkodik, és a férőhelyre munkába visszatérő szülő gyermekének igénye mutatkozik.

3.2. ELLÁTÁSUNKRÓL SZÓLÓ TÁJÉKOZTATÁS HELYI MÓDJA

Nagyon fontos számunkra, hogy a szükséges információk eljussanak az ellátásukat igénylő családokhoz.

A tájékoztatást széles körben próbáljuk rendszeresen eljuttatni

- az önkormányzat honlapján
- az egyesített bölcsődék honlapján (<http://kobanyaibolcsodek.hu/>)
- internetes portálokon
- szórólapokon keresztül - gyermekorvosok, védőnők, gyógyszertárak, boltok
- helyi újság

3.3.A FECSEKÉSZÉK BÖLCSŐDE BEMUTATÁSA

Bölcsődénk 1978-ban nyitotta meg kapuit, 100 férőhellyel. A több mint 40 éves múltra visszatekintő intézmény mindig szem előtt tartotta a kisgyermeket nevelő kőbányai családok igényeit.

Gazdasági és társadalmi változások hatására, a napközbeni kisgyermekellátás jelentősen átalakult. Hetes bölcsőde, gyermekhotel, időszakos gyermekfelügyelet szolgáltatások lettek kialakítva. Majd 2006-ban finanszírozási problémák, valamint igénybevételi csökkenés miatt mindez megszüntetésre került.

2008. szeptember 1.-től bölcsődénkben Korai Fejlesztő Központ került kialakításra, így segíteni tudjuk azokat a családokat, akik sajátos nevelési igényű gyermekeket nevelnek. A bölcsőde eredetileg 5 gondozási egységgel

rendelkezik. Az egyik egységből került kialakításra a minden igényt kielégítő fejlesztő szobák, a korai fejlesztő központ. Három egységben részleges integráció + teljes integráció keretében folyik a korai fejlesztést igénylő gyermekek ellátása.

2008 évben „Szemünk Fénye Program „keretében a világító testeket cserélték korszerűre.

A kisgyermeknevelők, szülők és családtagok összefogásával vidám színes falak, a gyermekek számára ízléses dekor festések várták az augusztusban visszaköltöző gyermekeket.

2013.évtől az udvar korszerűsítése is megkezdődött. Telepített játszótéri eszközök /Dodo vár, rugós eszközök, mászóka, homokozó, pancsoló/, kerültek elhelyezésre az elmúlt évek folyamán. 2016.évben a játszóudvar burkolatának cseréje is megtörtént.

A bölcsődéink szervezeti kérdései

A bölcsődéink szervezeti alapegységei a gyermekcsoportok. Egy bölcsődei csoportba, ha minden gyermek betöltötte a 2. életévét, akkor 14, ha 2 évesnél fiatalabb gyermek is van, akkor 12 fő vehető fel. A csoportokba való felvétel általában az egyes gyermekek életkora, egyéni fejlettségi szintje alapján történik.

A bölcsődei gyermekcsoportot 2 szakképzett kisgyermeknevelő látja el. Kettő csoport képez egy bölcsődei egységet, amelybe maximum 28 gyermek vehető fel.

Az egység gyermekeit négy szakképzett kisgyermeknevelő látja el, őket egységenként 1 fő bölcsődei dajka munkakörben foglalkoztatott személy segíti.

Az intézmény feladatai közé tartozik 2008. szeptember 1.-óta az egészséges gyermekek mellett a sajátos nevelési igényű gyermekek gondozása nevelése teljes, ill. részleges integrációban. A különös gondoskodást igénylő gyermekek fejlesztését a pedagógia szolgálat gyógypedagógusai végzik.

A bölcsőde építészeti kialakítása szakmai szempontoknak megfelel, a jól belátható korszerűen felújított fürdőszoba, a csoport szobák speciális kialakítása lehetővé teszi a plusz feladat elvégzését.

A bölcsőde 5 egységből áll, az egyik egység átalakításával jött létre a Kőbányai Korai Fejlesztő Központ. Minden egység 2 csoportszobából áll. A részlegesen integrált csoportszobák 3 egységben vannak kialakítva, itt az egyik szoba teljes mértékben a sajátos nevelési igényű gyermekek számára van fenntartva. A másik szobában, teljes integrációs keretek közt, kisebb mértékben sérült gyermekek és ép gyermekek nevelkednek együtt, vagy csak egészséges fejlődésű gyermekek. A teljes integráció a bölcsőde minden egységében megvalósítható.

A sajátos nevelési igényű gyermekek elhelyezési módjai a bölcsődében:

Teljesen integrált csoport:

Teljes integráció keretében a kisebb fejlődési elmaradást mutató gyerekek egész napjukat ép társaikkal töltik, és teljes értékű tagjai a csoportnak, kizárólag a foglalkozások idejére hagyják el a csoportot. A szobákban csoportösszetétel tekintetében a normál fejlődési ütemű gyermekek vannak többségben. Az ilyen csoportban fontos szempont, hogy a sajátos nevelési igényű gyermek képes legyen az önálló hely- és helyzetváltásra, hiszen az egészséges fejlődésmenetű, jó mozgású társak alkalomadtán akár veszélyt is jelenthetnek a sérült gyermeknek, aki képtelen a védekezésre vagy a jelzésre. A csoportjaink felépítését mindig az adott kívánalmak szerint alakítjuk, szükség szerint módosítjuk.

Ép gyermekeket is ellátó bölcsődei csoportban egy vagy két sajátos nevelésű gyermek helyezhető el, ebben az esetben a csoport összlétszáma a jogszabályi előírásoknak megfelelően csökken.

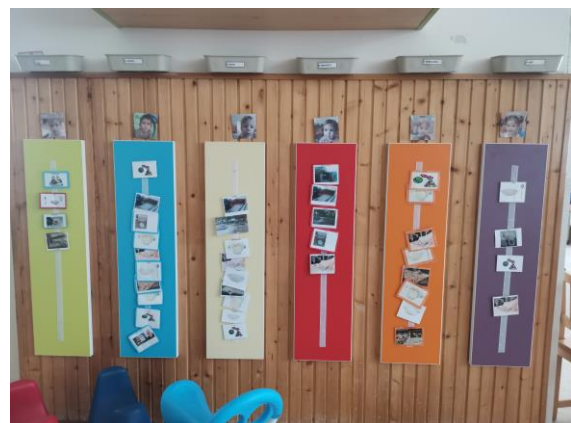
Részlegesen integrált csoport:

Részleges integrációban 6 gyermek vehető fel.

A részlegesen integrált csoportokban kizárólag sérült gyermekek nevelkednek, az ő igényeikhez és szükségleteikhez igazodik a csoport napirendje, berendezése. Mivel súlyosan, halmozottan fogyatékos gyerekek is felvételre kerülhetnek, szükséges a környezet átalakítása, formálása és adaptálása a gyermekek szükségleteinek megfelelően. Az igényeknek megfelelően elkerített szobasarok, kiságy speciális kapaszkodók, székek állnak a rendelkezésre.

Az egység két szobája egybenyílik, teljesen átjárható, így a speciális csoportban lévő gyermekek számára is adott a lehetőség az ép társak közösségének megismerésére. Természetesen a közösen eltöltött idő korlátozott, a sérült gyerekek a speciális csoportban a nap egy bizonyos részét együtt töltik a normál fejlődési ütemű gyermekekkel, az étkezések és a csendes pihenő ideje alatt azonban a két szoba elkülönül egymástól.

Az egyik részlegesen integrált csoport szobában autisztikus tünetekkel bíró gyermekeket gondozunk, nevelünk. A csoport berendezésénél, kialakításánál gondot fordítottunk az elkülönülést biztosító sarkok

kialakítására. Így a szobában megtalálható a játék kuckó, az elkülönült asztali tevékenységre alkalmas sarok. A gyermekek és a kisgyermeknevelők kommunikációja kártya-cserés kommunikáció segítségével valósul meg hatékonyan.

A második részlegesen integrált csoportunkban a súlyosabb sérültséggel élő gyermekeket gondozzuk-neveljük. Míg a harmadik részlegesen integrált csoportunk a mindig aktuálisan jelentkező gyermekek állapota szerint kerül kialakításra.

Fejlesztések:

Sajátos nevelési igényű (sni) az a gyermek, aki a szakértői és rehabilitációs bizottság szakvéleménye alapján testi, érzékszervi, értelmi, beszéd fogyatékos, autista, halmozottan fogyatékos vagy pszichés fejlődési zavarai miatt a nevelési, tanulási folyamatokban tartósan és súlyosan akadályozott.

A sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztését/fejlesztő felkészítését a törvényi előírások szerint a sajátos nevelési igény típusának és súlyosságának megfelelően, napirendbe ágyazva, a délelőtti játék időben gyógypedagógus, konduktor végzi a bölcsőde területén fejlesztésekre kialakított szobákban. A Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde által felvett sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat X. kerületi tagintézményéhez tartozó gyógypedagógus, konduktor látja el, az igényeknek megfelelően kialakításra került kisebb – nagyobb fejlesztő szobákban. A Tigris és a Varázs szobában egyensúlyérzéklet és a térbeni orientáció fejlődését fejlesztik, /Ayres háló, labdazóna, egyensúlyozó gerenda/. A Süni szobában a kevert spektrum fejlődési zavarral küzdő gyermekek fejlesztése folyik speciális fejlesztő eszközökkel. A Figyelő Béka és az Okos Maci szobafejlesztő eszközei a komplex korai fejlesztést teszik lehetővé.

Konyha

A 37/2014 (IV.30.) EMMI rendelet „a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás egészségügyi előírásokról” szabályozza a bölcsődei főzőkonyhákban előállított ételek minőségével kapcsolatos előírásokat. A bölcsőde konyhája a HACCP előírásainak is megfelelnek, szakképzett élelmezésvezető irányítja és felügyeli a konyha munkáját.

A gyermekek életkorának megfelelő korszerű táplálkozás biztosítása mellett a különböző ételallergiákban szenvedő gyermekek számára diétás étrendet is elkészítünk, kizárólag szakorvosi javaslatra.

A Fecskefészek Bölcsőde főzőkonyhájának felújítása 2021. június 7-én elkezdődött.

A konyha teljes átalakuláson esett át. A bontás után a vízvezeték, elektromos hálózat, és csatornarendszer felújításával folytatódott a munka. Új zsírfogó akna kiépítése is megtörtént.

A régi beltéri nyílászárók korszerű műanyag nyílászárókra lettek cserélve. A konyha teljes egészében új csempe falburkolatot, és új csúszásmentes padló burkolatot kapott. Új burkolatot kapott a konyhával kapcsolatos ebédlő is. Két helyiség funkciót cserélt: a fogyasztói edénymosogató és a tálaló helyiség. A fogyasztói edény mosogatóba került beszerelésre a korszerű átfutó rendszerű tányérmosogató gép. A régi elavult elszívó berendezés lebontásra került, helyette korszerű légtechnika lett kiépítve, ernyős elszívó rendszerrel. A légtechnikai rendszer egysége az alagsorban lett kiépítve. A biztonságot egy korszerű oltóberendezés támogatja.

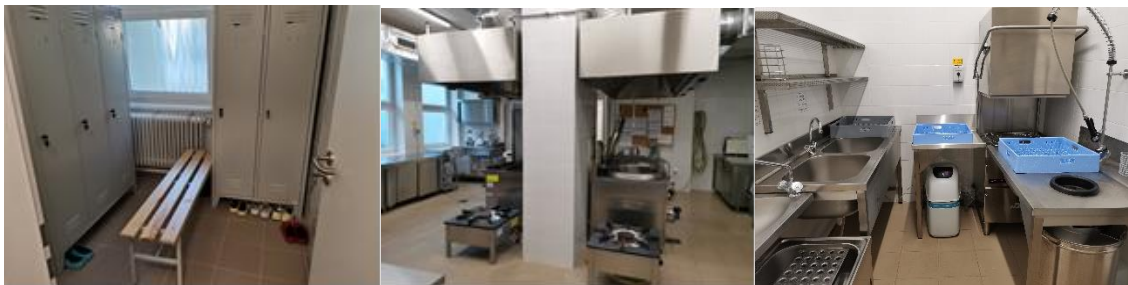
Kiépítésre került egy modern konyhasziget, amely magában foglalja a meglévő gőzpároló sütőt, 2 db új gázüzemű főzőüstöt, 2 db új gáz zsámolyt, és 1 db 4 égős gáz főzőlapot gáz sütővel.

A nyersanyagok előkészítését új egyetemes konyhagép és új húsdaráló segíti. Felszerelésre került a húselőkészítőben egy modern késfertőtlenítő készülék is.

Mindezek mellett több új rozsdamentes faliszekrény, előkészítő asztal, tároló állvány, zsúrkocsi, késélező, digitális toronymérleg, mikrohullámú sütő is került a konyhára.

A diétás ételek elkészítését segíti az arra kijelölt helyiségben egy 4 főzőlapos elektromos tűzhely.

A dolgozói öltöző és zuhanyzó is felújításra került. Az új burkolatú öltöző modern öltöző szekrényekkel várta a kolleganőket.

Mosoda

A textíliák mosása helyben történik.

3.3.1.Személyi feltételek

A személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998 (IV.30.) NM rendelet a létszámminimumra vonatkozó 1. sz. melléklete rendelkezik arról, hogy a fenntartónak a bölcsődék számára milyen szakmai létszámot kell biztosítania.

A rendelettel összhangban, bölcsődénkben dolgozó minden kisgyermeknevelő szakképzett, többen rendelkeznek főiskolai oklevéllel is. A főiskolai oklevéllel rendelkezők száma évről-évre emelkedik. Az önképzés támogatását fontosnak tartjuk, hogy minél magasabban kvalifikált kisgyermeknevelők neveljék- gondozzák a ránk bízott gyermekeket.

A gyermekeket nevelő- gondozó kisgyermeknevelők közül egyre többen rendelkeznek gyógypedagógiai asszisztens végzettséggel.

A Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde alapfeladatainak ellátásához személyi feltételek adottak.

Az intézményben a státuszok száma: 32,5

24 fő szakdolgozó, 8,5 fő technikai személyzet látja el munkáját.

A sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését 6 fő gyógypedagógus, konduktor látja el, akik helyileg mindig az intézményben tartózkodnak, de munkáltatójuk a Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat X. kerületi Tagintézménye.

96 férőhelyes Bölcsőde = 32,5 fő

- 1 fő vezető
- 1 fő vezető helyettes
- 18 fő kisgyermeknevelő
- 4 fő bölcsődei dajka
- 1 fő élelmezésvezető
- 1 fő szakács
- 4 fő konyhai dolgozó
- 1 fő mosó-vasaló
- 1,5 fő házimunkás

A kisgyermeknevelőink főbb feladatai

Feladatkörén belül a kisgyermek fejlesztése érdekében alkalmazza a pedagógiai, nevelési módszereket, holisztikus egészségügyi szemléletével, figyelemmel kíséri a gyermekek pszichoszomatikus fejlődését. A fő hangsúly a kommunikáció és a metakommunikáció eszközeivel történő **mintanyújtáson** van.

Legfontosabb feladatuk a gyermekek szükségleteinek és érzéseik jogosságának elismerése, a gyermek érzelmi állapotának támogatása a szomorú gyermek megnyugtató, megvigasztalása.

Kapcsolatot alakít ki a gyermeket nevelő családdal, együttműködik a szülőkkel és támogatja őket szülői szerepükben.

Segíti a gyermekintézmények szakmai munkáját, a társintézményekkel való együttműködésben eredményes munkakapcsolatot alakít ki Hatékony egészségnevelési-pedagógiai felvilágosító tevékenységet végez.

Mindezeket a bölcsődei nevelés alapelvei, feladatai, főbb helyzetei, sajátos feltételei, a családok támogatásának módszerei és lehetőségei, az ellátás kapcsolatrendszere előírások betartásával szeretnénk biztosítani.

3.3.2. Tárgyi feltételek

A kisgyermeket körülvevő tárgyi környezetet – a bölcsődénk épületét, játszóudvarát és egyéb helyiségeit –, a jogszabályi és szakmai előírások, a csoportokba járó kisgyermek létszáma, életkora, igényei alapján úgy alakítottuk ki, hogy az biztonságos legyen és a bölcsődei nevelés megvalósítását szolgálja.

Intézményünkben, az esztétikus, szép, korszerű épületben kialakított helyiségek a megfelelő berendezési, felszerelési tárgyak biztosításával, a jól felszerelt játszókert kialakításával megteremti a magas színvonalú napközbeni ellátás feltételeit.

A **gyermekszobák bútorzata**, berendezése – felszerelése megfelelő. Szobánként 4-5 játszósarok, benne pihenősarok kialakítása megoldott. A hangulatos, puha kárpitozású bútorok, szőnyegek, párnák, puha textil játékok pihentető, nyugtató hatásúak. Van minden szobában a gyermekheverőn kívül szőnyeg, a földön is elhelyezhető állatpárnák, elkülönülésre alkalmas kuckó, ahol a gyermek pihenhet. A csoport szobák világosabbá-barátságossá váltak. A bútorok az igényeknek megfelelőek, esztétikusak.

A **játékkészlet** kialakítása az egészségügyi és pedagógiai szempontokat figyelembevételével történik. A játékok nyitott játékpolicon, állandó helyen, gyermekek számára elérhető magasságban, tárolóedényekben (vödrökben, kosarakban, dobozban, tálakban) vannak elhelyezve.

Az alapjátékok minden csoportban megtalálhatóak, de ezen felül természetesen más és más a csecsemőkorú-, a típegő korú- és a nagycsoportos gyermekek játékigénye, melyek minőségben, mennyiségben biztosítottak

A felújítás kapcsán a fürdőszobáink is korszerűsítésre kerültek, ezáltal színesebbek, modernebbek gyermekek és a felnőttek számára elérhetőbbé lettek.

A bölcsődei ellátásunk fontos helyszíne a **játszókert**, a gyermekek mozgásigényének kielégítése, a szabad levegőn való tartózkodás biztosítása, a természettel való mindennapos érintkezés, együttélés szempontjából, ezért kialakítására, berendezésére különös gondot fordítunk. Az udvaron burkolt és füvesített felületek, homokozók, vízpermetezők találhatóak, ezen felül beépített nagymozgást fejlesztő játékok kerültek elhelyezésre.

A játszókert kötelező eleme a homokozó. A homok kezelése: naponkénti átlapátolás, locsolás, évenkénti csere vagy fertőtlenítés, az előírásoknak megfelelően történik.

A játékoszközök EU szabványnak megfelelőek (78/2003.(XI.27.) GKM rendelet, a játszótéri eszközök biztonságáról).

Zöldövezetben található tágas, árnyas fákkal övezett, Európai Unió biztonsági előírásainak és szabványainak megfelelő fa játékoszközökkel és homokozóval, rendelkező udvar biztosítja a játéklehetőség mellett a szabad levegőn való mozgást, ismeretszerzést és nyugodt alvást.

A bölcsődénk játszókertje gyermekközpontú szemléletet tükröz.

A bölcsődés korú gyermek apró természetéhez illő felszerelést (rögzített és mobil kerti, ill. nagymozgást fejlesztő játékok), és a futkározáshoz sok szabad teret talál. A beépített játékoszközök biztonsággal használhatók.

Kertünk nagy füves területe ideális a futkosáshoz, az ugráláshoz, az ülő játékhoz. A homokozó a legkisebbeknek való változatban készült. Az árnyat adó fáink védelmet nyújtanak a tűző nap melege ellen.

Nyáron különösen sok időt töltenek a ránk bízott gyermekek a szabadban.

A kertben tartózkodás a szobai játék egyformaságát megszakítja, változatosságot, vidámságot jelent.

Télen (bár lényegesen kevesebb időt lehet a szabadban tölteni) is vidám gyermekektől hangos a kert. Lehet a friss hóban szaladgálni, szánkózni, havat lapátolgatni a kisvödörkbe.

Szabadlevegőn alvás

A csoportokhoz védett kint altatásra felszerelt terasz is tartozik, ami lehetővé teszi minden évszakban az udvaron történő altatást

Oxigéndúsabb levegőben könnyebben és mélyebben alszanak a gyerekek. A fűtött szoba száraz levegője kiszárítja az orr-, a száj- és a mandula nyálkahártyát, ezért kapnak el a téli időszakban több betegséget, ha viszont rendszeresen kinn alszanak levegőn, azzal megelőzhetjük ezt. A bölcsődében biztosítottak a feltételek arra, hogy ebéd után a gyermekek a szabad levegőn aludjanak.

3.4.SAJÁTOS NEVELÉST IGÉNYLŐ GYERMEKEK ELLÁTÁSA

Az 1998. évi XXVI. törvény a fogyatékos személyek jogairól és esélyegyenlőségük biztosításáról megfogalmazza, hogy a fogyatékos embernek joga van a képességeinek fejlesztését, szinten tartását, a társadalmi életben való részvételét, önálló életvitelének elősegítését szolgáló rehabilitációhoz.

Megfelelő személyi és tárgyi feltételek megteremtése esetén bölcsődénkbe felvételt nyerhetnek mindazon 0-6 éves korú gyermekek, akik veleszületett vagy szerzett károsodás következtében valamilyen fogyatékossgal élnek, vagy fejlődésükben, oly mértékben visszamaradottak, hogy emiatt speciális bánásmódot, több figyelmet igényelnek, és nem veszélyeztetik sem maguk, sem társaik testi épségét.

Az elmúlt évek alatt arra törekedtünk, hogy a legmegfelelőbb ellátást biztosítsuk a sajátos nevelési igényű gyermekek számára. Céljaink között szerepel, hogy a bölcsődében nevelkedő eltérő fejlődésmenetű gyermekek képessé váljanak létszükségeik önálló vagy segítséggel történő ellátására, emberi kapcsolatok létesítésére és fenntartására, a korosztályuknak megfelelő társadalmi elvárások teljesítésére. Fontos szempont, hogy elősegítsük a fogyatékos emberekkel szembeni, a jövőben kívánatos magatartásformák kialakítását, azaz az elfogadást, a megértést, a nyitottságot, az együttműködést, az egyenrangúságot, az önzetlen segítségnyújtást. Mindezek kialakításának megkezdésére, alapjaik lerakására a bölcsőde a legalkalmasabb intézménytípus, mivel a gyermekek életében ez az első szocializációs nevelési intézmény. Ebben az életkorban a sajátos nevelési igényű gyermekek fejlődésbeli különbsége,

egészséges társaikhoz képest a legkisebb, sok esetben a megfelelő fejlesztésekkel a különbség minimalizálható, esetleg teljesen eltüntethető. A korai fejlesztésben részesülő gyermek utolérheti társait. Az a gyermek, aki a szükséges korai fejlesztést nem kapja meg, egyre nagyobb mértékben lemarad kortársaitól. A fejlődésbeli különbség - hasonlóan egy kinyíló ollóhoz- egyre növekvő mértékű lesz, és a gyermek felzárkóztatása egyre nehezebbé válik.

2013. január 1-től a bölcsőde a sajátos nevelési igényű gyermekek rehabilitációját és rehabilitációját nem, kizárólag nevelését-gondozását végezheti.

Fontosnak tartjuk a bölcsődei ellátásban részesülő egészséges gyermekek fejlődésének nyomon követését, szűrését. A spontán integráció kiküszöbölhetetlen, hiszen nem minden sérülésnek vannak egyértelmű jelei születéskor. Sok probléma a fejlődés előrehaladtával kerül felszínre.

Az eltelt évek alatt a bölcsődében dolgozó kisgyermeknevelők számos esetben jelezték, ha egy gyermek fejlődésében elmaradást, eltérést tapasztaltak. A 0-3 éves korosztályú gyermekek fejlődési sajátosságaiukról nagy gyakorlattal rendelkeznek, így az esetek nagy százalékában jelzéseik megalapozottak voltak, és a gyermekek megfelelő fejlődésük érdekében különleges ellátásra szorultak.

A sérült gyermekek bölcsődei gondozása lehetővé teszi, hogy minél fiatalabb életkortól kezdve fejlesztő programmal segítsék a gyermek optimális személyiségfejlődését, biztosítsák a szülőkkel való együttműködést. Fontos, hogy a kisgyermeknevelő a sérült gyermeket önálló személyiségként fogadja el és a gondozást, nevelést a gyermek egyéni igényeinek figyelembevételével végezze.

Szakembereink nagy hangsúlyt fektetnek arra, hogy a gyermekek további fejlesztését, fejlesztő felkészítését felvállaló intézményt segítsenek találni a bölcsődéből kikerülő gyermekek számára.

4. AZ ELLÁTÁS CÉLJA, ALAPELVEI, FELADATAI, FŐBB HELYZETEI

A BÖLCSŐDEI NEVELÉSÜNK- GONDOZÁSUNK

Bölcsődénk a szakmai programja összeállításában figyelembe vette „*A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja*” mint a szakmai szabályozás legmagasabb szintű dokumentumát, valamint igazodott a városban élő családok helyi igényeihez, valamint a fenntartó elvárásaihoz.

A bölcsődei nevelés középpontjában a kisgyermek és közvetett módon a kisgyermeket nevelő családok állnak. Az Alapprogram a családra, mint komplex rendszerre tekint, melynek értelmében nem csak a kisgyermek nevelését gondozását, hanem az egész család támogatását célozza meg.

A BÖLCSŐDEI NEVELÉSÜNK

A bölcsődei nevelésünk célja, hogy a kisgyermek el sajátítsa azokat a készségeket, képességeket, amelyek segítik őket abban, hogy hatékonyan és kiegyensúlyozottan viselkedjenek saját kulturális környezetükben, sikeresen alkalmazkodjanak annak változásaihoz. A bölcsődei nevelésünk mindezt olyan szemlélettel és módszerekkel teszi, amelyek segítik a családi nevelés elsődlegességének tiszteletét.

A bölcsődei nevelés további célja, hogy a koragyermekkorai intervenció szemléletének széles körű értelmezésével összhangban minden kisgyermekre és családjára kiterjedő prevenció tevékenységet folytasson. A bölcsődei ellátást nyújtó családbarát intézményként, hozzájárulunk a családok életminőségének javításához, a szülők munkavállalási esélyeinek növeléséhez.

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának megteremtésével, odaforduló szeretettel, elfogadással, a gyermek kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával segíteni a harmonikus fejlődésüket.

A családban nevelkedő kisgyermek számára a családi nevelést segítve, napközbeni ellátás keretében a gyermek fizikai- és érzelmi biztonságának és jóllétének megteremtésével, feltétel nélküli szeretettel és elfogadással, a gyermek nemzeti/etnikai hovatartozásának

tiszteletben tartásával, identitásának erősítésével kompetenciájának figyelembevételével, tapasztalatszerzési lehetőség biztosításával, viselkedési minták nyújtásával elősegíteni a harmonikus fejlődést.

A hátrányos helyzetű, a szegény és a periférián élő családok gyermekei esetében a hátrányoknak és következményeiknek enyhítésére törekvés, szükség esetén más intézményekkel, szervezetekkel, szakemberekkel együttműködve.

A valamilyen kisebbséghez tartozó gyermekek esetében fontos a nemzetiségi/etnikai hovatartozás tiszteletben tartása, az identitástudat kialakulásának segítése. A csoportban gondozható, nevelhető sajátos nevelési igényű gyermekek esetében pedig, minél fiatalabb életkortól kezdve a gondozásba ágyazott fejlesztés formájában segíteni a rehabilitációt és a rehabilitációt. Mindezek segítik az egyenlő esélyekhez jutást, a társadalmi beilleszkedést.

4.1. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS

Az idézetek a „A bölcsődei nevelés-gondozás országos alapprogramja” című szakmai szabályozóból vannak kiemelve.

A család rendszerszemléletű megközelítése

„A család rendszerszemléletű megközelítése értelmében a bölcsődei nevelésünkben elsődleges szempont a család működésének megismerése, megértése. A rendszerszemlélet lényege, olyan komplex látásmód alkalmazása, amely nem csak a kisgyermeket, hanem a családot is kiindulópontnak tekinti. Az interakciós mintákat a kisgyermek visszatükrözi, ezáltal képet kaphatunk a család erősségeiről és gyengeségeiről. Az erősségek hangsúlyozása által a szakember hozzájárulhat a család életminőségének javításához.”

A koragyermekkorai intervenciós szemlélet befogadása

„A koragyermekkorai intervenció magában foglal minden olyan tevékenységet, amely a kisgyermek sajátos szükségleteinek meghatározását és figyelembevételét szolgálja. A bölcsődének funkcióját tekintve alkalmas színtér a koragyermekkorai intervenció szemléletének alkalmazására. Ennek értelmében a kisgyermeknevelőink feladata az esetlegesen felmerülő fejlődésbeli lemaradások, megtorpanások felismerése és jelzése.” Mivel a bölcsődékben korai fejlesztés folyik a kisgyermeknevelők fokozott figyelemmel tudnak fordulni a gyermekek felé, már az évek tapasztalatai alapján rövid idő alatt felismerik a fejlődésbeli lemaradást és igyekeznek a családot hozzá segíteni ahhoz a gyermekük minél hamarabb jusson el szakemberhez.

A családi nevelés elsődleges tisztelete

„A kisgyermek nevelése a család joga és kötelessége. A bölcsődénk a családi nevelés értékeit, hagyományait és szokásait tiszteletben tartva és azokat erősítve vesz részt a gyermekek nevelésében. Mindezek értelmében a szülők számára lehetővé tesszük a tevékeny, különböző szinteken és módokon megvalósuló bekapcsolódást a bölcsődénk életébe.” A sajátos nevelési igényű gyermeket nevelő családokat megkülönböztetett figyelemmel figyeljük, mivel ezek a családok kizártnak érzik magukat és nem szívesen vesznek részt bölcsődei közös programokon. Igyekszünk bevonni minden családot az ünnepek előtt szervezett közös vidám kreatív délutánokra, gyereknapra.

A kisgyermeki személyiség tisztelete

„A kisgyermek egyedi, megismételhetetlen, mással nem helyettesíthető individuum, egyéni szükségletekkel rendelkező, fejlődő személyiség. Különleges védelem, bánásmód illeti meg. A bölcsődei nevelésünk a gyermeki személyiség teljes kibontakoztatására, a személyes, a szociális és a kognitív kompetenciák fejlődésének segítésére irányul az alapvető gyermeki jogok tiszteletben tartásával. Fokozott figyelmet fordítunk az etnikai, kulturális, vallási, nyelvi, nemi, valamint fizikai és mentális képességbeli különbözőségek iránti tolerancia kialakítására.”

A kisgyermeknevelő személyiségének meghatározó szerepe

„A bölcsődei nevelésünkben a korosztály életkori sajátosságaiból adódóan meghatározó a kisgyermeknevelő szerepe, aki személyiségén keresztül hat a kisgyermekre és a családra. A feladatok színvonalas megvalósítására megfelelő szakmai kompetenciával és identitással, kellő önismerettel, magas szintű társas készségekkel bíró szakember képes. Ebből adódóan a kisgyermeknevelők felelősek a szakmai tudásuk szinten tartásáért, gyarapításáért, szakmai kompetenciáik fejlesztéséért.” Kisgyermeknevelőink folyamatosan ön képzik magukat. Egyre többen törekednek arra, hogy a nagy számban felvételre kerülő sajátos nevelési igényű gyermekek gondozását gyógypedagógia képzéssel tegyék szakszerűbbé.

A biztonság és a stabilitás megteremtése

„A kisgyermek egyéni igényeitől függő, bölcsődénkben történő beszoktatásra, adaptációs időszakra úgy tekintünk, mint a kisgyermek elvesztett biztonságának újrateremtésére. A kisgyermek személyi és tárgyi környezetének állandósága („saját kisgyermeknevelő” - rendszer, felmenőrendszer, csoport- és helyállandóság) növeli az érzelmi biztonságot, alapul szolgál a tájékozódáshoz, a jó szokások kialakulásához.

A napirend folyamatosságából, az egyes mozzanatok egymásra épüléséből fakadó ismétlődések tájékozódási lehetőséget, stabilitást, kiszámíthatóságot eredményeznek a napi események sorában, növelik a gyermek biztonságérzetét.

A biztonság nyújtása természetesen magában foglalja a fizikai és a pszichikai erőszak minden formájától való védelmet is.”

Fokozatosság megvalósítása

„A fokozatosságnak a bölcsődei nevelésünk minden területét érintő bármely változás esetén érvényesülnie kell. A kisgyermek új helyzetekhez való fokozatos hozzászoktatása segíti alkalmazkodását, a változások elfogadását, az új dolgok, helyzetek megismerését, a jó szokások kialakulását.” A fokozatosság elvét szem előtt tartva elég időt biztosítunk a kisgyermeknek az adaptációhoz.

Egyéni bánásmód érvényesítése

„A kisgyermek fejlődéséhez alapvető feltétel a kisgyermeknevelő elfogadó, empátikus, hiteles nevelői magatartása. A bölcsődei nevelésünkben figyelembe vesszük a kisgyermek spontán érésének, egyéni fejlődésének ütemét, a pillanatnyi fizikai és pszichés állapotát, kompetenciáját, nemzetiségi/etnikai, kulturális és vallási hovatartozását. A fejlődés ütemét mindig magához a gyermekhez viszonyítva kell megítélni. Minden új fejlődési állomásnak kiindulópontja maga a gyermek.” Minden gyermeket egyéni fejlettségi szintjéhez igazodva gondozunk. Figyelembe vesszük az egyéni igényeket, szükségleteket.

Gondozási helyzetek kiemelt jelentősége

„A gondozási helyzetek a kisgyermeknevelő és a kisgyermek interakciójának bensőséges, intim helyzetei.

A gondozási helyzetek megvalósulása során a nevelésnek és a gondozásnak elválaszthatatlan egységet kell alkotnia. A gondozás minden helyzetében nevelés folyik, a nevelés helyzetei, lehetőségei nem korlátozódhatnak a gondozási helyzetekre. A fiziológiás szükségletek kielégítése megteremti a magasabb rendű szükségletek kielégítésének feltételeit.

A professzionális gondozásunk, hozzájárul a személyes kapcsolatok pozitív alakulásához és a nevelési feladatok megvalósulásának egyik kiemelt színtere”

A gyermeki kompetenciakésztetés támogatása

„A korai életévekben alapozódnak meg a kognitív, érzelmi és társas kompetenciák, ezért támogatásuk kiemelt jelentőséggel bír a bölcsődei nevelésünkben. Biztosítjuk annak a lehetőségét, hogy a kisgyermek a játékon, a gondozási helyzeteken és egyéb tevékenységeken

keresztül ismeretekhez, élményekhez, tapasztalatokhoz jusson, átélhesse a spontán tanulás örömét, megerősödjön benne a világ megismerésének vágya. Kíváncsiságának fenntartásával, pozitív visszajelzések biztosításával segítjük az önálló kezdeményezéseit, megteremtve ez által az egész életen át tartó tanulás igényének, folyamatának biztos alapjait.”

4.2. A BÖLCSŐDEI NEVELÉSÜNK FELADATAI

A családok támogatása, annak erősségeire építve a szülői kompetencia fejlesztése

„A bölcsődénk, mint a kisgyermekes családokkal kapcsolatba kerülő első gyermekintézmény jelentős szerepet tölt be a szülői kompetencia fejlesztésében. A család erősségeinek megismerése, támogatása a pozitívumok kiemelésével valósul meg.

A családi és bölcsődei nevelés összhangja, a szülők és a kisgyermeknevelők közötti egyenrangú, konstruktív, kölcsönös bizalmon alapuló partneri kapcsolat elengedhetetlen feltétel a kisgyermek harmonikus fejlődéséhez. A szülő ismeri legjobban gyermekét, így közvetíteni tudja szokásait, igényeit, szükségleteit, nagymértékben segítve ezzel a kisgyermeknevelőt a gyermek ismeretén alapuló differenciált, egyéni bánásmód kialakításában. A kisgyermeknevelőink, mint szakemberek, szaktudásukra, tapasztalataikra építve, a szülők igényeihez igazodva közvetítik a kora gyermekkori fejlődéssel, neveléssel kapcsolatos ismereteket, módszereket.”

Egészségvédelem, az egészséges életmód megalapozása

Fontosnak tartjuk bölcsődénkben az egészségvédelemre és a prevencióra való hangsúlyozott odafigyelést. Az egészségnevelés összetartozik a gondozással, a szomatikus, a pszichés, az érzelmi, az értelmi, akaratni neveléssel, valamint a szociális fejlődéssel.

Kiemelt helyen szerepel az önállóságra való törekvés támogatása, az egészségügyi szokások, az életmód kialakítása, amelynek alapozó jellegük van.

Bölcsődénkben végzett preventív gondozás:

- Só barlangunkat ősztől-tavaszig használjuk heti rendszerességgel, a felső légúti betegségek megelőzésére.
- Az időjárás függvényében szabad levegőn alszunk a mélyebb pihentetőbb alvás és a fertőző megbetegedések megelőzése érdekében.

Az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztése

„A biztonságot nyújtó nevelői magatartásunk magában foglalja a szakember érzelmi elérhetőségét és hitelességét, az érzelmek kifejezésére való ösztönzést, a pozitív és biztató üzenetek rendszeres közvetítését, a világos elvárások és határok megfogalmazását. A kisgyermek bölcsődénkbe kerülése több lehetőséget teremt a társas kapcsolatok megtapasztalására. Az együttlét helyzetei az én érvényesítés, a tolerancia, az empátia gyakorlásának szinterei, amelyek hozzájárulnak az érzelmi és társas kompetenciák fejlesztéséhez.

Törekszünk az együttélés szabályainak elfogadtatására, a mások iránti nyitottság megőrzésére. A kisgyermeknevelőink feladata a kisgyermek beszédkészségének fejlesztése érdekében az ingerekben gazdag, tiszta nyelvi környezet biztosítása, a kommunikációs kedv felkeltése és fenntartása a bölcsődei nevelés-gondozás minden helyzetében, mondókák, énekek, versek, mesék közvetítésével.

Különös figyelmet fordítunk a sajátos nevelési igényű és a hátrányos helyzetű gyermekek társas és érzelmi kompetenciáinak fejlesztésére szükség esetén más segítő szakemberek bevonásával is.”

A megismerési folyamatok fejlődésének segítése

„A kisgyermek érdeklődésének erősítése a játékos felfedezés és a cselekvéses tanulás lehetőségeinek megteremtése a kisgyermeknevelőink aktív részvételével és a megfelelő környezet kialakításával történik. A bölcsődei nevelésünk-gondozásunk helyzeteiben a szakember ismeretet nyújt, segíti a tájékozódást, a tapasztalatok és élmények feldolgozását.

A kisgyermek igényeihez igazodó közös tevékenység során szerepet kap az élmények, viselkedési és helyzetmegoldási minták nyújtása, az önálló próbálkozás és a kreativitás támogatása.

Az önálló választás és a döntési képesség kialakulását segíti a bátorító, ösztönző nevelői magatartás.”

4.3. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS FŐBB HELYZETEI

„Alapvető szempont, hogy a bölcsődei élet a kisgyermek számára élményt nyújtó, részvételre motiváló, tanulási tapasztalatokat biztosító legyen. Valamennyi tevékenység, élethelyzet alakításának módszertani alapja az egyéni bánásmód érvényesítése, a gyermek pozitív önállósági törekvéseinek, önértékelésének erősítése.”

Tanulás

„A teljesítményelváráshoz kötött, erőltetett ismeretgyarapításnak a bölcsődénkben nincs helye. A bölcsődei nevelésünk területén a tanulás fogalmát a lehető legtágabban értelmezzük. Tanulás, minden olyan tapasztalat-, illetve információszerzési folyamat, amely tartós változást idéz elő a gyermekviselkedésben, illetve a gondolkodásában, valamint elősegíti, hogy megismerje önmagát és környezetét. A tanulás a gyermek korából és fejlettségéből adódó tevékenységekbe ágyazottan történik.

A tanulás legfontosabb irányítója a személyes kíváncsiság, az érdeklődés.

A kisgyermekkor tanulás színterei a természetes élethelyzetek: a gondozás és a játék, a felnőttel és a társakkal való együttes tevékenység és a kommunikáció. A tanulás formái az utánzás, a spontán játékos tapasztalatszerzés, a kisgyermeknevelő-gyermek interakcióból származó ismeretszerzés és szokáskialakítás. A kisgyermeknevelőnek a sajátos nevelési igényű gyermekek esetében szem előtt kell tartania, hogy náluk más jellegű és hosszabb időt vesz igénybe a tanulási folyamat.

A beszéd a kisgyermekkor tanulás nagyon fontos eleme. A kommunikatív képességek fejlődésének feltételei a biztonságos és támogató környezetben zajló felnőtt-gyermek és gyermek-gyermek interakciók. Figyelembe kell venni azoknak a gyermekeknek a nyelvi szükségleteit, akiknek nem a magyar az anyanyelvük.”

Gondozás

„A gondozás bensőséges interakciós helyzet a kisgyermeknevelő és gyermek között, amelynek elsődleges célja a gyermek fizikai, testi szükségleteinek maradéktalan kielégítése.

A személyes és a szociális kompetenciák kialakulásának egyik feltétele, hogy a gyermek csecsemőkortól kezdve aktívan vehessen részt a gondozási helyzetekben, lehetősége legyen úgy próbálkozni, hogy közben érzi a kisgyermeknevelő figyelmét, biztatását, támogató segítségét. Sikeres próbálkozásait a felnőtt megerősítéssel, dicsérettel jutalmazza, ami növeli az együttműködési kedvet. A gondozási helyzetekben sem érvényesülhet teljesítményelvárási vágy. Lényeges, hogy elegendő idő álljon rendelkezésre, mivel az egyes mozzanatok megtanulása gyakorlást igényel. A felnőttel való kommunikáció érzelmi töltése, a kisgyermeknevelőnek a gyermekről adott jelzései kihatnak az önfelfogásra, a személyiség egészséges alakulására.

A gondozás minősége jelentős mértékben befolyásolja a szokások kialakulását és az önállósodás folyamatát.”

Játék A kisgyermek fő és alapvető tevékenysége. A gondozási műveleteken kívül minden szabad idejüket játékkal töltik, itt dolgozzák fel az új ismereteket.

A játék legfontosabb jellemzője az öröme, melyet pozitív emóciók kísérnek.

Fontos hogy, a játékeszközök, a hely, az idő, nyugodt légkör és a felügyelet biztosított legyen. Mivel a bölcsőde korai fejlesztő feladatokat is ellát, elengedhetetlen a csoportokban a fejlesztő funkcióval is bíró nagymozgásos és alkotó játékok jelenléte. A bölcsődében kialakított játékkölcsonzó nagyobb teret ad a csoportokban lévő játékeszközök cseréjére.

A játékkészletek az egészségügyi, pedagógiai és szakmai szabványnak megfelelően. Az igényes játékok a korcsoportnak minőségileg és mennyiségileg is megfelelőek legyenek. A játékeszközök állapotát ellenőrizni kell a baleset megelőzése érdekében. A balesetvédelem fontos része munkánknak. Az észlelt hiányosságokat meg kell szüntetni.

Mozgás

A mozgás a kisgyermek lételeme, amely fontos szerepet tölt be az értelmi fejlődésben, eszköze a tapintásnak, a megismerő tevékenységnek és gondolkodásnak. A világ megismerése, a gondolkodás fejlődése ebben a korban érzékszervi-mozgásos sémákon keresztül történik. A gyermeket megszerzett ismeretei, sikerélményei újabb mozgásos próbálkozásra készítik.

Csecsemő- és kisgyermekkorban a mozgás alapvető formái alakulnak ki, fejlődnek. A mozgásigényük rendkívül nagy, az egészséges gyermek örömmel gyakorolja a mozgást. Nagy mozgásteret, mozgásfejlesztő játékokat, biztosítunk a gyermekek számára, melyek használata során fejlődik mozgáskoordinációjuk, harmonikusabbá válik a mozgásuk. Minél változatosabb mozgásra van lehetősége a gyermekeknek, annál nagyobb örömet lelik benne. Nagyon fontos, hogy a gyermekek természetes mozgásigénye minél több formában kielégüljön, ezért összeállítottunk egy játékos nagymozgás fejlesztést. Ebben szerepelnek különböző mozgással kísért mondókák, énekek, állatok mozgásának és hangjainak utánzása (kutya, macska, kígyó stb.), járművek mozgásának és hangjainak utánzása (autó, repülő, bicikli stb.). Ez a tevékenység is megjelenik minden nap, a csoportszobában és a szabad levegőn egyaránt.

Mondóka, ének

„A bölcsődei ellátásunk sokrétű zenei élmény átélésére, tapasztalatszerzésre ad lehetőséget a környezet hangjainak megfigyelése, a kisgyermeknevelő ének- és beszédhangja, spontán dúdolgatása, ritmusos szövegmondása, a dallam és ritmushangszerek hallgatása, megszólaltatása, a közös éneklés. A kisgyermek életkori sajátosságaihoz, egyéni fejlettségéhez, érzelmi, hangulati állapotához igazodó, felelősséggel kiválasztott és alkalmazott játékos mondókák, gyermekdalok, népdalok és értékes zeneművek felkeltik a kisgyermek érdeklődését, formálják esztétikai érzékenységét, zenei ízlését, segítik a hagyományok megismerését és továbbélését. A személyes kapcsolatban, játékhelyzetekben átélt mondókázás, éneklés, zenehallgatás pozitív érzelmeket kelt, örömeleményt, érzelmi biztonságot ad a kisgyermeknek. Az ismétlődések, a játékos mozdulatok megerősítik a zenei élményt, a zenei emlékezetet. Érzelmi alapon segítik az anyanyelv, a zenei anyanyelv elsajátítását, a személyiség fejlődését, hozzájárulnak a kisgyermek lelki egészségéhez, valamint a csoportban a derűs, barátságos légkör megteremtéséhez. A bölcsődénkben a zenei nevelés eredményes megvalósítása lehetőséget nyújt a kisgyermek további zenei fejlődésére.”

Vers, mese

A mesék, versek világa az anyanyelvi nevelésnek az egyik legfontosabb eszköze. A mesehallgatás a gyermekek egyik legtermészetesebb igénye, lételeme. A vers, mese nagy hatással van a kisgyermek érzelmi, értelmi (ezen belül beszéd, gondolkodás, emlékezet és képzelet) és szociális fejlődésére. A versnek elsősorban a ritmusa, a mesének pedig a tartalma hat az érzelmeken keresztül a személyiségre. Mesehallgatás során bővül a szókincsük, fejlődik a beszédképességük. A mesélés, verselés, képeskönyv nézegetés bensőséges helyzet, amely a kisgyermek számára érzelmi biztonságot ad. Bölcsődénkben a népmeséknek és a gyermekirodalmi műveknek egyaránt helye van, melyet nagy odafigyeléssel válogatunk össze. Saját mesét is írtunk a gyerekek részére. A kismadár történetét mindig az átélt élmények vagy a napirendben nem megszokott események felkészítésére használjuk fel, beleszöjünk a mese folyamatába. A mondóka, a versmondás, a verses szöveggel kísért játék, nevelő hatása abban van, hogy ráfigyelteti a kisgyereket az emberi beszéd érdekességére. A jó mese és gyermekvers szövege hangzásában, ritmusában, hangulatában, képi erőben messze felülmúlja hétköznapi beszédünket. Nem mindig világos, hogy miről szólnak a versek és a mondókák, „értelmük” a dallam, a ritmus, a mozgás mélységeiben vannak. A gyermekek számára örömforrás a vers, a mondóka zeneisége, ritmusa, lüktetése.

Alkotó tevékenységek

Bölcsődénkben már e korai életszakaszban is lehetőségük van a gyerekeknek kipróbálni a festést, rajzolást, vágást, ragasztást, gyurmázást. A gyermeki ábrázolás speciális játéktevékenység. Az ilyen jellegű foglalkozások jelentősége elsősorban a technikákból adódik, amelyek nagymértékben hozzájárulnak ahhoz is, hogy megismerkedjenek sok anyag tulajdonságaival, használatuk lehetőségeivel és módjaival. Az ábrázolás a gyermek első alkotó tevékenysége. Ebben a korban az első rajzi próbálkozások nem tudatosak, a gyermek első irkafirkáinak nem az ábrázolás a céljuk. Ezek az élvezetes motorikus cselekvés egyik formáját képezik. A mozgás öröme kiegészül azzal az örömmel, hogy a karok ide-oda mozgatásának látható nyomai maradnak. A firkálás nemcsak papíron történhet. Lehetőséget adunk rá a homokozóban, aszfalton, nagy csomagolópapíron, lemosható felületeken. Rajzolunk ceruzával, zsírkrétával, aszfaltkrétával, festünk ujjal, lábbal, ecsettel. Megismerkedhetnek a gyerekek az olló használatával, a tépés és ragasztás technikájával. Az ábrázolás másik fontos területe a mintázás, ahol térbeli formákkal "dolgozunk". Ennek a tevékenységnek is teret engedünk a csoportszobában és a szabadban egyaránt. Gyúrunk, sodrunk, dagasztunk gyurmával, só-liszt gyurmával, süteménytésztával, homokkal. Az öröm forrása maga a tevékenység, nem pedig az eredmény. A kisgyermek nevelők biztosítják a tevékenységekhez szükséges eszközöket, bemutatják a különböző technikákat, igény szerint segítséget nyújtanak. A gyermek alkotásának elismerésével és megbecsülésével, megőrzésével segítheti az alkotó tevékenységek iránti érdeklődését és a személyiségfejlődésre gyakorolt hatások érvényesülését. Bölcsődénkben az alkotó tevékenység mindennapos, sőt a gyerekek igényeit figyelembe véve a nap folyamán akár többször is visszatérő esemény.

Egyéb tevékenységek

„Ezek a tevékenységek az egymásról és a környezet szépségéről való gondoskodáshoz kapcsolódnak (pl. viráglocsolás, állatok etetése stb.) Az öröm forrásai az együttesség, a közös munkálkodás és a tevékenység fontosságának, hasznosságának átélése. A gyermekek bármikor bekapcsolódhatnak, és bármikor kiléphetnek, az önkéntesség nagyon fontos. Ezek a helyzetek lényeges tanulási lehetőségeket hordoznak magukban, fontosak a személyiség alakulásában.” A különböző tevékenységek fejlesztik a gyermekek empátiás képességét, ízlését, esztétikai érzékét, igényességét. Igyekszünk megalapozni a gyermekekben, hogy felelősek vagyunk egymásért, a környezetünkért. Fontosnak tartjuk, hogy a helyes magatartás- és viselkedésformák rögzítése már ebben az életkorban elkezdődjön.

4.4. A BÖLCSŐDEI NEVELÉS MEGVALÓSÍTÁSÁNAK FELTÉTELEI

„Saját kisgyermeknevelő”- rendszer

A bölcsődébe kerülő gyermekek beilleszkedését a "saját gondozónő" rendszer segíti.

A saját kisgyermeknevelő-saját gyerek rendszer a személyi állandóságon alapszik. Ahogy az otthoni élet során az anya egyszemélyes szeretetteljes gondoskodása, a bölcsődében a saját kisgyermeknevelő gyengéd, törődő, értő figyelme segíti a gyermek harmonikus fejlődésének biztosítását.

A csoport vagy a csoport gyermekeinek egy része tartozik közvetlenül egy kisgyermeknevelőhöz. A „saját kisgyermeknevelő” szoktatja be a gyermeket a bölcsődébe, s az ölekezési időben idejét elsősorban saját gyermekei nevelésére, gondozására fordítja. Ebből adódóan több figyelem jut minden gyermekre, mely biztonságot ad a kisgyermeknek és a szülőnek egyaránt. Ő kíséri figyelemmel a kisgyermek fejlődését, tartja számon az egyes fejlődési állomásokat, vezeti az ehhez kapcsolódó szakmai dokumentációt és felelősséggel tartozik a rábízott gyermekekért.

Gyermekcsoportok szervezése

Bölcsődénkben a jogszabály által meghatározott gyermek létszám kerül felvételre, a minőségi kisgyermek ellátás érdekében. Egy kisgyermeknevelő általában 6, maximum 7 saját gyermeket láthat el.

A nyolc bölcsődei csoportunkban teljes és részleges integrációban látunk el sajátos nevelési igényű gyermekeket, illetve általában egyik csoportszobánkban csak egészséges fejlődés menetű gyermekeket fogadunk.

Napirend

„A jól szervezett, rugalmas napirend a nyugodt és folyamatos gondozás feltételeit biztosítja. Megteremtve a biztonságérzetet, a kiszámíthatóságot, az aktivitást és az önállóság lehetőségét. A folyamatos gondozáson belül az egymást követő események a gyermek biztonságérzetét és jó közérzetét teremtik meg. A napirend legnagyobb részét a játék tölti ki. Folyamatos napirend: mindig azonos időben történő gondozási feladatok sorozatos elvégzése biztosítja a szokások kialakulását, ezáltal a kisgyermek mindig tudja, hogy mi fog vele történni így biztonságban érzi magát. Minden csoportnak a gyermekek szükségleteihez igazodó folyamatos és rugalmas napirendje van, amely biztosítja a nyugodt nevelést, gondozás feltételét az aktivitás és az önállósodás lehetőségét.

A napirend függ a gyermekcsoport életkori összetételétől, fejlettségétől, szükségleteitől, de befolyásolják azt az évszakok, az időjárás, a csoportlétszám és egyéb tényezők is. A napirend kialakításának további feltételei a személyi állandóság („saját kisgyermeknevelő”- rendszer), a tárgyi feltételek, a jó munkaszervezés, a bölcsődei dajkával való összehangolt munka, a kisgyermekek otthoni életének, életritmusának lehetőség szerinti figyelembevétele.”

4.5. CSALÁDOK TÁMOGATÁSÁNAK MÓDSZEREI ÉS LEHETŐSÉGEI

„A családok támogatása a családban hatékonyan működő erőforrások felkutatására és ezen erőforrások eredményes működtetésére irányul, mely hozzájárul a család szocializációs funkciójának minél szélesebb körű kibontakozásához. Ez a megközelítés szem előtt tartja a családi nevelés elsődlegességét, a bölcsődei ellátás családi nevelésre való épülését. A kapcsolattartásnak, tájékoztatásnak több formája van, mindegyik más-más szerepet tölt be, ezért célszerű párhuzamosan minél többet alkalmazni belőlük.”

A családlátogatás

A kisgyermeknevelő egyik legfontosabb feladata, információt szerez a gyermek addigi életéről, megfigyelheti az otthoni gondozást, nevelést.

A családlátogatás mindig a beszoktatás előtt kell, hogy történjen, erről feljegyzés készüljön. Minden bölcsődébe felvett gyermeket meg kell látogatni otthonában, előtte időpontot kell egyeztetni a szülőkkel. Ez a módszer szolgálja a bizalmasabb kapcsolat kialakítását a gyermek családi környezetének, szokásainak jobb megismerését, elősegíti a hibák megértését, kiküszöbölését. A családlátogatás ad lehetőséget a gyermekkel történő megismerkedésre. Közvetlen módon beszélhetők meg a szülővel a gyermekkel kapcsolatos nevelési kérdések, egészségügyi problémák. Előnyös a szülő számára, ha saját otthonában, szinte négy szemközt beszélhet a gyermekről. Jobban feltárhatja problémáit, kételyeit, esetleg aggodalmait, mint egy hivatalos helyiségben, vagy több szülő jelenlétében. Különös gondot kell fordítani a sajátos nevelési igényű gyermekek beszoktatása előtti családlátogatásra. A gyógypedagógus és a kisgyermeknevelő együttesen végzett családlátogatása megkönnyíti a bölcsődei adaptációt. A szakember képet kap a gyermeknek a családban elfoglalt helyéről, szokásairól, sok olyan körülményről, amely érdeklődését, értelmi fejlődését befolyásolja.

Beszoktatás (adaptáció) – szülővel történő fokozatos beszoktatás

Az anyával történő fokozatos beszoktatás módszerének alkalmazása a bölcsődei gondozás, nevelés fontos feladata és a családdal való együttműködést helyezi előtérbe. Az adaptáció megkönnyíti a gyermek új környezetéhez való alkalmazkodását, és a beilleszkedést

Az anya, az apa vagy más családtag jelenléte biztonságot ad, segíti a kisgyermeknevelő és a gyermek között az érzelmi kötődés kialakulását. A szülővel történő fokozatos beszoktatás folyamata során a kisgyermeknevelő tovább építi a bizalmi kapcsolatot.

Az adaptáció időtartama legalább két hét legyen.

Beszoktatási terv készül a beszoktatási sorrend összehangolására.

Napi kapcsolattartás:

A napi kapcsolattartás célja a rövid, kölcsönös informálás a kisgyermek érzelmi állapotáról, hangulatáról, az őt érintő napi történésekről, változásokról. Az egyéni igények, kérések megfogalmazására is ezen alkalmakkor kerül sor. Az interakciós helyzetet a pozitív hangvétel jellemzi, de a negatív eseményekről is tényszerű tájékoztatás történik, a szakmai etikai szabályoknak és az időkereteknek megfelelően.

Kapcsolattartás a szülőekkel:

A szülők és a bölcsőde folyamatosan, kölcsönösen tájékoztassák egymást a gyermek fejlődéséről. A tájékoztatás mindig őszinte, hiteles, személyes hangvétellű, etikai szempontoknak megfelelő, az érintettek jogait tiszteletben tartó legyen.

A kapcsolatnak, a tájékoztatásnak több formája lehet. Egyéni beszélgetések, szülőcsoportos beszélgetés, szülői értekezlet, üzenő füzet, hirdetőtábla, nyílt napok, szervezett programok.

Egyéni beszélgetés:

„Az egyéni beszélgetés a kisgyermek fejlődéséről szóló részletes, kölcsönös tájékozódást vagy a hosszabb megbeszélést igénylő kérdések, nevelési problémák közös átgondolását szolgáló találkozási forma. Kezdeményezheti a szülő, a kisgyermeknevelő, a bölcsődevezető. A szakmai kompetencián túlmenő kérdésben kérhető egyéb szakember közreműködése.”

A szülőcsoportos beszélgetések:

„A szülőcsoportos beszélgetések a bölcsődei nevelési évenként legalább három alkalommal szervezett tematikus beszélgetések a csoportba járó kisgyermek szüleit foglalkoztató aktuális nevelési témákról. A csoportos beszélgetéseket a kisgyermeknevelők vezetik, a szülőekkel kialakított partneri viszonyra építve. A problémák megosztása, egymás meghallgatása segíti a szülői kompetenciaérzés megtartását. Lehetőség van az egymástól

hallott helyzetkezelési módok továbbgondolására, ezáltal a saját viselkedésrepertoár bővítésére. A kisgyermeknevelőktől kapott indirekt megerősítések befolyásolhatják a szülők nevelési szokásait.”

Szülői értekezlet

„Bölcsődén belül a szülői értekezlet a szülők általános és az adott gyermekcsoportra vonatkozó tájékoztatását, valamint a gyermekeket érintő, a szülőkkel közösen meghozandó döntések elősegítését szolgálja. Egy nevelési éven belül három alkalommal célszerű szülői értekezletet tartani (beszoktatások előtt, a beszoktatásokat követően és a nevelési év vége felé), de a bölcsődét, vagy az adott gyermekcsoportot érintő különleges helyzetekben rendkívüli szülői értekezlet összehívására is sor kerülhet.”

Indirekt kapcsolattartási formák

„Az indirekt tájékoztatási formák jól kiegészítik a direkt kapcsolattartási formákat. Az írásbeli tájékoztatók, hirdetőtáblák, honlap, szórólap, közösségi oldalakon való megjelenések lehetőséget adnak az ismeretterjesztésre.”

ÜNNEPEK

A hagyományok minden közösség életében nagy jelentőségűek. A készülődés, az ünnepi hangulat, majd a rá való emlékezés, sok közös élmény forrása lehet, erősíti az összetartozást, segít az egymásra figyelésben, egymás segítségével, önbizalmuk fokozásában. A hagyományok egy-egy közösség sajátjai, csak rájuk jellemző apró mozzanatokkal, intimitással bírnak. Bölcsődénkben hagyományként megünnepeljük egymás **születésnapját, névnapját**, a szülőkkel közös délutánokat szervezünk az ünnepkörökhöz kapcsolódva.

Minden évben a **Mikulás** is ellátogat hozzánk.

Karácsony előtt közösen egy kreatív délután keretében apró karácsonyi díszeket készítünk a

családokkal. A közös ünnepi ráhangolódás általában nagyon jó hangulatban folyik.

Húsvét előtt tojásfestésre várjuk a vállalkozó kedvű szülőket, hiszen ilyenkor a gyerekek az ujjukkal vagy ecsettel dolgozhatnak, és ez természetesen nyomot hagy a ruháikon is. Festés közben a gyerekek gyakorolják a locsoló verseket, és közösen énekeljük a nyuszi dalocskákat.

Gyermeknap alkalmából a gyerekeknek, szüleiknek, testvéreiknek, nagyszüleiknek, vidám délutánt szervezünk az alapítványunk támogatásával. Mindig nagy sikere van az ugrálóvárnak, és az akkumulátoros motoroknak, de nagyon élvezik az arcfestést, a közös táncot, az ügyességi tornát, a gyurmázást, nyomdázást, ragasztást, gyöngyfűzést is. Mindenki jól érezheti magát, sok nevetést, játékot és aktív részvételt tapasztalunk.

4.6. A BÖLCSŐDE KAPCSOLATRENDSZERE

Intézményen belüli kapcsolatok

- Kőbányai Egyesített Bölcsődék központjával
- kerületi szakmai tanácsadóival
- a kerület bölcsődéivel

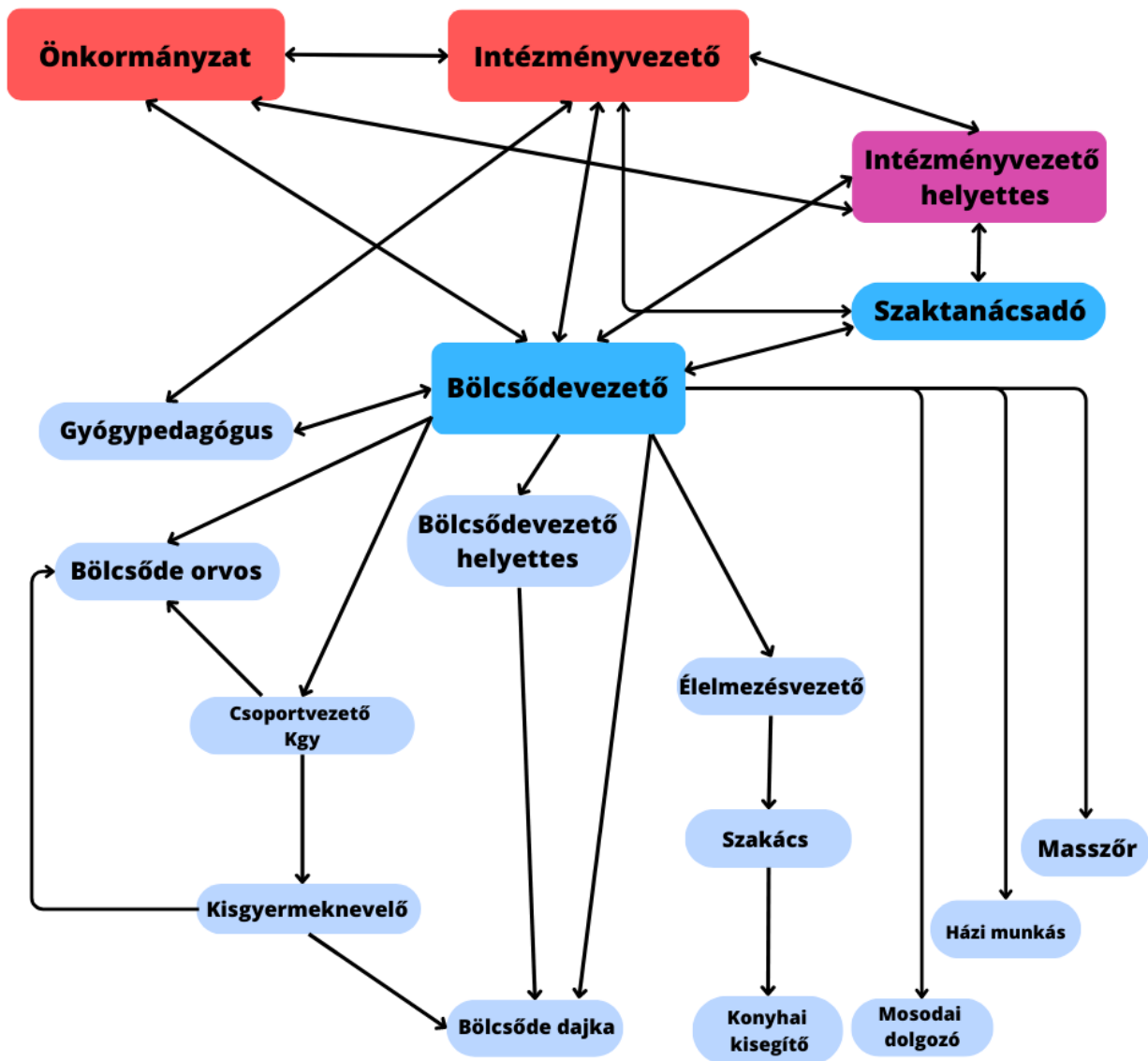
Más intézményekkel való kapcsolatok

- Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat X. kerületi tagintézménye
- Bárka Kőbányai Szociális és Gyermekjóléti Központ munkatársaival
- A Magyar Bölcsődék Egyesületével.
- Óvodákkal- a bölcsődék törekednek az óvodákkal való hatékony, partneri kapcsolat kialakítására
- a fővárosi sajátos nevelési igényű gyermekeket ellátó intézményekkel Fenntartókkal- Bp. Főváros X. kerületi Önkormányzattal
- szakértői Bizottságokkal
- a fenntartóval
- Állami Népegészségügyi és Tisztiorvosi Szolgálat
- Kerület védőnőivel
- Képző intézményekkel (Pl. ELTE, Pannon Kincstár Tanoda)

Gyermekvédelmi jelzőrendszer működése a kerületben

Bölcsődénk szoros kapcsolatot tart a Bárka Kőbányai Humánszolgáltató Központ Család és Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival. A jelzés célja, hogy felhívja a figyelmet a gyermeket érő elhanyagolásra, nem megfelelő nevelésre, bántalmazásra, vagy „csak” a gyermek magatartásában észlelt jelenségekre, melyek az előbbiekre engednek következtetni. A kőbányai védőnő hálózattal évek óta szoros kapcsolatban állunk. A korai fejlesztés igénylő gyermekekről szinte minden hónapban érkezik jelzés a bölcsőde felé a védőnők valamint a kerület többi bölcsődéjéből is. A szülők szociális problémáinak megoldásában segítséget nyújt az intézménybe rendszeresen kijáró szociális munkás. A sajátos nevelési igényű gyermekek szüleinek lehetősége van pszichológus szakember segítségét kérni az őket érintő, foglalkoztató kérdésekben.

Bölcsődék szervezeti ábrája

4.7. ALAPELLÁTÁSON TÚLI, A CSALÁDI NEVELÉST TÁMOGATÓ SZOLGÁLTATÁSAINK

Tanácsadás

A bölcsődénkben meghatározott időben, és igény szerint a szakemberek bevonásával biztosítunk tanácsadást az alábbi témákban:

- Gondozási – nevelési témákban.
- Étkezési gondok, diétás étkeztetés esetén, ételbemutatók szervezése.
- Eltérő ütemű fejlődés esetén.

Ambuláns ellátás

Azon gyermekek számára, akiknek szülei nem igénylik a napközbeni kisgyermekellátást, vagy más bölcsődébe járnak, de fejlesztésre szorulnak, *ambuláns ellátás* keretében biztosítjuk a korai fejlesztést, fejlesztő felkészítést a Kőbányai Korai Fejlesztő Központban.

Az ambuláns ellátás arra a problémára ad választ, hogy egyre növekedett azon csecsemőkorú gyermekek száma, akik mozgásfejlesztést igényelnének és a szülei otthon tartózkodnak velük. Óriási hozama ennek az ellátásnak, hogy az ilyen problémával érkező és más sérültséggel nem rendelkező gyermekek esetében, az időben elkezdett fejlesztésnek köszönhetően a gyermekek 1-2 éven belül utolérik ép társaikat és mindenfajta hátrány nélkül folytathatják tovább életüket.

Az otthonnevelkedő sajátos nevelési igényű gyermekek korai fejlesztése ambuláns ellátás keretén belül történik, a bölcsődés gyermekek napirendjét figyelembe véve: reggel $\frac{3}{4}$ 8 és $\frac{1}{2}$ 9 között, illetve $\frac{1}{2}$ 12 és 14 óra között. Az ambulánsan ellátott gyermekek fejlesztése egyéni és csoportos foglalkozás formájában történik.

Állatasszisztált foglalkozás-kutyaterápia

Minden hónap utolsó csütörtökén kutyaterápiás foglalkozást biztosítunk a sérült gyermekek számára. A kutyát a gyerekek szeretik, könnyen teremtenek kapcsolatot vele. Az állat a kevésbé mozgékony, vagy visszahúzódóbb gyermekeket is motiválja, cselekvésre készíti. A gyermekek életkoruk és fejlettségi szintjük alapján több

csoporthoz vesznek részt a foglalkozásokon. A terápia során játékos formában kerül sor a nagymozgások és a finommotorika, a testséma és a téri orientáció, illetve a kommunikációs és szociális készségek fejlesztésére, a tanult képességek alkalmazására.

Hang és fényterápia

A hang- és fényterápia egy csodálatos módszer, a fény és hang ősi relaxáló erejét ötvözi a modern technikával! Nem kevesebbre képes, mint elősegíteni a testi- és lelki harmónia visszaállítását, az életminőség javítását, a képességek fejlesztésével és az öngyógyító mechanizmusok beindításával.

A különböző fogyatékoságokkal, korlátokkal élő gyermekek, felnőttek gyengéd, élvezetekkel teli stimulációját jelenti, az elemi érzékek csatornáin keresztül.

Az érzékek általi megtapasztalás segíti a gátlások, félelmek oldását, növeli az érdeklődést, nyitottá tesz a környező

világ öntevékeny felfedezése iránt. A Fecskefészek Bölcsődében 2014-ben hang és fényterápiás szoba került kialakításra. A korai fejlesztésben részesülő gyermekek a fejlesztési tervbe beépítve veszik igénybe a fényterápiás szobát.

Sajátos nevelési igényű gyermekek kirándulás

A Fecskefészek Bölcsőde minden évben kirándulást szervez a bölcsődei nevelésben és a korai fejlesztésben részesülő kisgyermek és szüleik számára. A programra jelentkező családok mindegyike fogyatékos gyermeket nevel, nehéz körülmények közt. A családok saját szervezésben történő programban nemigen tudnak részt venni (önerőből biztosan nem) anyagi helyzetük és érzelmi okok miatt. A társadalomban el nem fogadottságot érezve nem szívesen mozdulnak ki otthonukból, szokványos helyekre is inkább gyermekük nélkül mennek, hogy ne érezzék a kirekesztettséget, a szegényt gyermekük viselkedése, állapota miatt (pl. vásárolni sem,

utcára is csak a legszükségesebb ideig, tömegközlekedési eszközzel alig v. nem utaznak, stb.).

A családokat kisgyermeknevelők és a Fecskefészek Bölcsőde vezetője kíséri el.

Az Önkormányzat Balatonalmádi üdülőjébe, illetve a Nőtincsen fekvő Sehol - sziget élményparkba szervezzük a kirándulást a családok számára. Ezekon a kirándulásokon közösen megyünk az állatkertbe, Tihanyi kirándulásra, lovas kocsikázásra, utazunk tömegközlekedési eszközökön, étkezünk étteremben. Lehetőség nyílik a kirándulások alatt a hasonló családi helyzetben élő szülők tapasztalatainak cserélésére, az azonos problémák megbeszélésére.

Só szoba

Az egészségmegőrzés érdekében só szoba is működik a bölcsődében. A somadrin oldat belégzése jótékony hatással van légúti megbetegedésben szenvedő gyerekekre illetve erősíti az immunrendszerüket, ezért megelőzés céljából került kialakításra a só szoba a bölcsőde egyik helyiségében. Itt sós tengerparti levegőhöz és a sóbányákéhoz hasonló klímát alakítottunk ki.

A só szobában eltöltött idő ősztől-tavaszig szerves része a napirendnek, gyerekek 3-5 fős csoportokban napi fél órát töltenek játékkal a szobában. Ahol a gyermekek a sóhomokozóban homokozhatnak, formaegyeztető és logikai játékokat játszhatnak.

5. ÉLELMEZÉS

A bölcsődei étkeztetésünk során törekszünk a korszerű csecsemő és kisgyermek táplálkozási elveken alapuló étkezés biztosítására. A táplálék mennyiségileg és minőségileg helyes összetételű, a higiénés követelményeknek megfelelő és korszerű konyhatechnikai eljárásokkal elkészített, élvezhető étel legyen. A gyermekek diétáját szükség szerint biztosítani kell.

Fontos a HACCP minőségi étkeztetési rendszer működtetése a bölcsődébe. A korszerű táplálkozási elvek alkalmazása. Intézményünkben a korszerű táplálkozás feltételeinek tárgyi, személyi feltételei adottak. A gyermekek és a felnőttek étkeztetését saját főzőkonyháról biztosítjuk. Igény esetén a gyermekek részére diétás étkeztetést biztosítunk. 37/2014.(IV.30.) EMMI rendelet a közétkeztetésre vonatkozó táplálkozás-egészségügyi előírásait betartjuk.

Konyhánk biztosítja a bölcsődével egy épületben elhelyezkedő 175 férőhellyel rendelkező óvoda étkeztetését.

6. ÉRDEKVÉDELEM

A szülő joga, hogy

- megválassza az intézményt, amelyre gyermeke gondozását, nevelését bízta,
- megismerje a gyermekcsoportok életét,
- megismerje a gondozási - nevelési elveket,
- a bölcsőde működését illetően mondjon véleményt, tegyen javaslatot,
- megismerje a gyermek ellátásával kapcsolatos dokumentumokat,

A szülő kötelessége, hogy

- a gyermeke ellátásában közreműködő személyekkel, intézményekkel együttműködjön.
- betartsa az intézmény házirendjét.

A gyermek joga, hogy

- segítséget kapjon a saját családjában történő nevelkedéséhez, személyiségének kibontakoztatásához, a fejlődését veszélyeztető helyzet elhárításához, a társadalomba való beilleszkedéshez,
- sérülés, tartós betegség esetén a fejlődését és személyisége kibontakozását segítő különleges ellátásban részesüljön,
- a fejlődésére ártalmas környezeti és társadalmi hatások, valamint az egészségére káros szerek ellen védelemben részesüljön,
- emberi méltóságát tiszteletben tartsák, a bántalmazással - fizikai, szexuális vagy lelki erőszakkal -, az elhanyagolással szemben védelemben részesüljön,
- a hátrányos megkülönböztetés minden formájától mentes gondozásban-nevelésben részesüljön.
- Az intézményi jogviszonyban állók és az ellátásra jogosultak érdekvédelme.

Az érdekképviselői fórum feladata

- Megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat.
- Dönt a hatáskörébe tartozó ügyekben.
- Intézkedéseket kezdeményezhet a fenntartónál, az intézmény ellenőrzését ellátó megyei gyámhivatalnál, illetve más hatáskörrel rendelkező szervnél.
- Véleményt nyilváníthat a gyermekeket érintő ügyekben az intézmény vezetőjének.

- Javaslatot tehet az intézmény alaptevékenységével összhangban végzett szolgáltatások tervezéséről, működéséről, valamint az abból származó bevételek felhasználásáról.
- Egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

Az érdekképviselési fórum szavazati jogú választott tagjai:

- Az intézményt fenntartó képviselője
- Az ellátásban részesülő gyermekek szülei vagy más törvényes képviselője
- Az intézmény dolgozóinak képviselője

Az érdekképviselési fórum elnöke

- Az érdekképviselési fórum elnökét a választott tagok maguk közül választják.
- Az elnök a napirend megjelölésével hívja össze és vezeti az üléseket, gondoskodik az érintett személyek értesítéséről.

A fórum ülése

- Kötelező összehívni az ülést, ha az ellátásban részesülő vagy törvényes képviselője, hozzátartozója panasza kivizsgálását kéri, annak előterjesztésétől számított 8 napon belül.
- Kötelező összehívni az ülést a fórum bármely tagjának szóbeli vagy írásbeli javaslatára. A javaslatnak tartalmaznia kell a megtárgyalandó napirendet.
- Az ülésen elhangzottakról jegyzőkönyvet kell készíteni, amely összefoglalóan tartalmazza az ott megfogalmazott lényeges megállapításokat, javaslatokat, véleményeket.
- A jegyzőkönyvet a fórum tagjai írják alá.

Jogorvoslat

A gyermekek szülője vagy más törvényes képviselője, valamint a gyermek érdekeinek védelmét ellátó érdekképviselési és szakmai szervek panasszal élhetnek az intézmény vezetőjénél vagy az érdekképviselési fórumnál:

- az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,
- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségzegése esetén.

Az intézmény vezetője illetve az érdekképviselési fórum a panaszt kivizsgálja és tájékoztatást ad a panasz orvoslásának más lehetséges módjáról 15 napon belül. A gyermek szülője vagy

más törvényes képviselője az intézmény fenntartójához vagy a megyei gyámhivatalhoz fordulhat, ha az intézmény vezetője vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy ha a megtett intézkedéssel nem ért egyet.

Az érdekképviselői fórum tagságának megszűnése:

- a tag lemondásával ill. halálával,
- a tag visszahívásával,
- az intézményi jogviszony megszűnésével.

7.A SZAKMAI FELKÉSZÜLTSG BIZTOSÍTÁSÁNAK MÓDJA, FORMÁI

A szakmai felkészültség elősegítése, biztosítása

Területi szakmai látogatások, szakmai konzultáció

A szakdolgozók következetes, magas színvonalú szakmai munkáját a kerületi szakmai tanácsadó, az Egyesített Bölcsődék intézményvezetője és helyettese segítik. A megfigyelések eredménye, a tapasztalatok minden esetben a bölcsődevezetővel és a kisgyermeknevelőkkel megbeszélésre kerül. A megfigyelésekről írásos jegyzőkönyv készül.

A sajátos nevelési igényű gyermekek gondozásával-nevelésével kapcsolatos kérdésekben havi rendszerességgel, ill. szükség szerint a kisgyermeknevelők és a gyermekeket fejlesztő gyógypedagógus kolleganők team megbeszéléseket tartanak.

A bölcsőde könyvtárában lévő szakmai könyvek segítségével friss ismeretek birtokába jutnak kisgyermeknevelőink.

Képzés, továbbképzés

A mai szakmai követelményeknek megfelelő magas színvonalú munkát a bölcsődei szakembereink csak úgy tudják megvalósítani, ha folyamatosan képezik, továbbképezik magukat, ismereteiket bővítik, gazdagítják. Különös figyelmet fordítunk a pályakezdő kisgyermeknevelők továbbképzésére. Minden pályakezdő egy tapasztalt szakmai tudását átadni képes kisgyermeknevelő mellé kerül beosztásra. Az elkövetkezendő hónapok alatt megismeri a bölcsődében folyó szakmai munkát. A kisgyermeknevelők többsége a magasabb szakmai tudás elérésének érdekében gyógypedagógiai asszisztensképzésen vett részt.

A szakmai munka minőségének emelése, valamint a magasabban kvalifikált munkatársak biztosítása érdekében több kollégánknak vesz részt iskola rendszerű képzésben. Minden évben gyakorló terephelyet biztosítunk, ELTE TOK csecsemő és kisgyermek nevelő BA szintű képzésben részt vevő tanuló hallgatók számára, valamint a Szakképző Intézmények tanulói részére. Az ide érkező hallgatóknak ily módon lehetőségük van bepillantást nyerni az inkluzív bölcsődei ellátásba, a különböző problémákkal küzdő gyermekek épekkel való együttnevelésébe. Hasznos tapasztalatokat szerezhetnek a sajátos nevelési igényű gyermekekkel való gondozással és fejlesztéssel kapcsolatban. A hallgatók a csoportokban is végeznek megfigyeléseket a reggelitől a délutáni alvásig, majd egy-egy gyermeket egyéni foglalkozás keretében is megfigyelhetnek. A tapasztalatakról konzultálnak a csoport kisgyermeknevelőjével és a gyakorlatvezető tereptanárral. Helyet biztosítunk az érettségihez kötött közösségi szolgálatot teljesítő fiatalok számára is.

8. ALAPÍTVÁNYUNKRÓL

Név: Fecskefészek Alapítvány

Cím: 1106, Bp. Gépmadár u 15.

Feladata: Bölcsődében elhelyezett gyermekek és a bölcsődei dolgozók támogatásán keresztül a gyermekek fejlődésének és a bölcsődei élet színesebbé tételének az elősegítése.

0-6 éves korú fogyatékos gyermekek gondozása, fejlesztése, rehabilitációja.

Számlaszáma: OTP 11714006-20391878

Az alapítvány célja

A gyermekek vonatkozásában

- A gyermekekkel kapcsolatos nevelési, valamint képességfejlesztő tevékenység támogatása, ennek keretében az anyanyelvi kifejezőkészség fejlesztése, továbbá a gyermekek életkorának megfelelő szocializáció kifejlődésének előmozdítása (pl. játékos foglalkozások, csoportszintű rendezvények szervezésének, valamint szemléltetőeszközök beszerzésének támogatása);
- A gyermekekkel kapcsolatos egészségmegőrzés, betegség megelőzés előmozdítása, ennek keretében a gyermekek megismertetése a tisztálkodási eszközökkel és a tisztálkodással, továbbá az egészséges táplálkozással;

- A gyermekekkel kapcsolatos kulturális tevékenység támogatása, különösen a gondolatvilág gazdagítását, a beszédképesség fejlesztését, a zenei műveltség alapjainak megteremtését, a ritmusérzék fejlesztését elősegítő kulturális programok (bábelőadás, gyermekszínház, a korosztályi sajátosságokhoz igazodó verses, zenés rendezvények stb.), csoportszintű foglalkozások, ezekhez kapcsolódó eszközök beszerzésének támogatása;
- A gyermeksporthoz támogatása, különös tekintettel a gyermekek mozgásfejlődésének és rendszeres testmozgásának elősegítésére;
- Szociális tevékenység, ennek keretében a rászorulóknak részére szociális biztonság érdekében segélyezés (pl. étkezési, ruházati, pénzügyi segély formájában).

Bölcsődei dolgozók vonatkozásában

- Ösztöndíjak, pályázatok hirdetése a szakmai, felkészültség fokozására valamint a szakmai ismeretek bővítését, továbbá a gyermekekkel való hatékonyabb foglalkozást előmozdító tanfolyamokon, továbbképzéseken, előadásokon való részvétel támogatása;
- A hasonló alaptervevényességű intézetekkel való tapasztalatcsere támogatása;
- A szociális biztonság érdekében a rászorulóknak segélyezése;
- A szabadidő hasznos eltöltésének támogatása, a pihenés elősegítése;
- Jutalmazás, díjak alapítása

9. HATÁLYBALÉPÉS

Ezen szakmai programot

a

KŐBÁNYAI FECSKEFÉSZEK BÖLCSŐDE

részére

2023. június 1-től készítettük.

A szakmai program visszavonásig érvényes.

A Szakmai Programot a Kőbányai Önkormányzat Közjóléti Bizottsága 2023. május 16-án elfogadta.

A Szakmai Program naprakész állapotban tartásáról a bölcsődevezető, és az egyesített bölcsődék intézményvezetője gondoskodik.

Budapest, 20.....

.....

Losó Rita
Bölcsődevezető

.....

Göncziné Sárvári Gabriella
Intézményvezető

MELLÉKLET

(1.a számú melléklet)

MEGÁLLAPODÁS

mely létrejött a Kőbányai ..... Bölcsőde, mint a napközbeni ellátását biztosító intézmény, valamint a bölcsődei ellátásban részesülő gyermek szülője (törvényes képviselője) között.

Szülő (törvényes képviselő) adatai:

Név:

Születési név:

Anyja neve:

Lakcíme:

Gyermek adatai:

Név:

Születési hely, idő:

Anyja neve:

Lakcíme:

TAJ szám:

A bölcsődei ellátás kezdő időpontja:

1. A módosított 1997. évi XXXI. Tv. (továbbiakban Gyvt.) 42/A. § alapján bölcsődei ellátás keretében a gyermek húszhetes korától nevelhető és gondozható
  - a. az óvodai nevelésre nem érett gyermek esetén, ha a gyermek harmadik életévét betöltötte, de testi vagy értelmi fejlettségi szintje alapján még nem érett az óvodai nevelésre, és óvodai jelentkezését az orvos nem javasolja, bölcsődei ellátás keretében gondozható, nevelhető a gyermek negyedik életévének betöltését követő augusztus 31-éig,
  - b. a sajátos nevelési igényű gyermek esetén a sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődei ellátásban annak az évnek az augusztus 31. napjáig vehet részt, amelyben az ötödik életévét betölti,
  - c. a fenti kritériumok alá nem tartozó gyermek esetén,

- d. ha a harmadik életévét január 1-je és augusztus 31-e között tölti be, az adott év augusztus 31-éig gondozható, nevelhető bölcsődei ellátás keretében,
- e. ha a harmadik életévét szeptember 1-je és december 31-e között tölti be, a következő év augusztus 31-éig, gondozható, nevelhető bölcsődei ellátás keretében abban az esetben, ha a szülő, törvényes képviselő nyilatkozik arról, hogy a gyermek napközbeni ellátását addig az időpontig bölcsődei ellátás keretében kívánja megoldani.

2. A bölcsődei ellátás időtartama: *határozott* vagy *határozatlan* (aláhúzendó).

3. A bölcsődei ellátás keretében az intézmény a gyermek számára az alábbiakat biztosítja:

- a bölcsődei adaptáció elősegítése, minél családbarátabb módon
- szakszerű nevelés-gondozás, testi-lelki szükségletek kielégítése, a fejlődés és a szocializáció segítése,
- napi négyzseri (orvos által ellenőrzött, az életkornak megfelelő) étkezés,
- a fejlődéshez szükséges egészséges és biztonságos környezet,
- egészségvédelem egészségnevelés, kultúrhygiénés szokások kialakulásának segítése,
- állandóság (saját kisgyermeknevelő rendszer), egyéni bánásmód,
- időjárástól függően napi lehetőség a szabad levegőn való játékra,
- az egyéni ruhanemű kivételével, textíliával történő ellátás,
- személyes higiéné feltételeinek biztosítása,
- korcsoportnak megfelelő játékeszközök,
- rendszeres orvosi felügyelet, óvodai életre való felkészítés.

4. A bölcsőde a szülő számára az alábbiakat biztosítja:

- a házirend megismerése,
- tájékoztatás a gyermekével napközben történő eseményekről,
- rendszeres betekintés a kisgyermeknevelő által vezetett egyéni dokumentációba (családi füzet),
- szülői értekezlet, egyéni és csoportos beszélgetés kisgyermeknevelővel, vezetővel,
- tájékoztatók, étrendek megismerése.

5. A Gyvt. 148.§ (1)-(3), valamint (5) bekezdése alapján az intézményi ellátásért térítési díjat kell fizetni. A bölcsődei ellátásért fizetendő térítési díj mértékét az Önkormányzat rendeletben szabályozza. A térítési díj mértékét minden év március 31.-éig a fenntartó önkormányzat képviselő testülete határozza meg. A Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat döntése alapján jelenleg nem kell térítési díjat fizetni.
6. A 22/2012. (V. 23.) önkormányzati rendelet szerint a bölcsődei ellátás keretében nyújtott étkezés díja naponta _____ Ft. Az étkezési díjat a szülő vagy a törvényes képviselő köteles megfizetni.

Kérjük, hogy a megállapított intézményi térítési díjat minden hónapban a számlán szereplő határidőig utalják át. A hiányzásból keletkezett túlfizetések csak két hónappal később (pl. januári hiányzás, márciusban) kerülnek jóváírásra. Ha a szülő a gyermekének távolmaradását előző nap 10 óráig nem jelenti be, akkor sajnos, a térítési díjat gyermeke hiányzása esetén is be kell fizetnie. Ha a befizetés nem történik meg, akkor a be nem fizetett hónap elsejétől addig nem tudjuk bevenni a gyermeket a bölcsődébe, amíg a térítési díj befizetését nem rendezik.

Ingyenes étkezés igénybevétele esetén a gyermek hiányzását, a hiányzás okát és várható időtartamát a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet értelmében a szülő köteles bejelenteni.

13. § (1) Ha az intézményi és szünidei gyermekétkeztetést betegség vagy más ok miatt a gyermek nem veszi igénybe, a kötelezett az intézmény vezetőjénél, a szünidei gyermekétkeztetést biztosítónál bejelenti

- a) a távolmaradást és annak várható időtartamát, valamint
- b) a távolmaradásra okot adó körülmény megszűnését és azt, hogy a gyermek mikor veszi igénybe újból a gyermekétkeztetést.

Az étkezési térítési díj meghatározásához a szülőnek ki kell tölteni a 328/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet 6. melléklete a „nyilatkozat gyermekétkeztetés normatív kedvezményének igénybevételéhez bölcsődei ellátás és óvodai nevelés esetén” elnevezésű nyomtatványt, melynek a-c és e pontjaihoz a szükséges dokumentumokat és a díjfizetési kedvezményeket a kedvezményre való jogosultságot igazoló okiratot csatolni szükséges.

Nyilatkozat a-c, e pontok:

- a) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül

b) tartósan beteg vagy fogyatékos

c) családjában tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek

e) nevelésbe vételét rendelte el a gyámhatóság

A nyilatkozat *d* és *f* ponthoz semmiféle dokumentumot nem szükséges csatolni, mert a szülő nyilatkozatot tesz.

d) családjában három vagy több gyermeket nevelnek,

f) a családjában az egy főre jutó havi jövedelem nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjárulékkel csökkentett, azaz nettó összegének 130%-át,

Megváltozik az ellátás helye:

- Nevelési év végén, ha a bölcsődei nevelési év közben állapítják meg a gyermek sajátos nevelési/korai fejlesztésre igényét. Kerületünkben két bölcsőde gondozza és neveli, az eltérő fejlődésmenetű gyermekeket. A Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde, vagy a Kőbányai Gyermeksziget Bölcsőde legkésőbb a következő nevelési év elején átveszi (a szülőknek ebben az esetben újabb megállapodást szükséges kitölteni) a gyermeket. Az intézményváltást minden esetben, a szülővel történt megbeszélés előzi meg.

7. Megszűnik az ellátás:

- Budapest Főváros X. kerület Kőbányai Önkormányzat Képviselő-testületének a 22/2012. (V. 23.) önkormányzati rendelet 11 §-a értelmében, ha a gyermek családjában született másik gyermekre tekintettel a szülője otthon tartózkodik.
- Ha a gyermek a Gyvt. 42. §-ban meghatározott életkort betöltötte, az ott meghatározott időpontban.
- Egy hónapi folyamatos hiányzás után, abban az esetben, amikor a szülő nem jelez az intézmény felé, csak különösen indokolt esetben és egyéni elbírálás alapján tudjuk a férőhelyet fenntartani.
- Ha a bölcsőde orvosának szakvéleménye szerint a gyermek egészségi állapota miatt bölcsődében nem gondozható. (GYVT 42/A § 2 és 4-es pont)
- Sajátos nevelési igényű/korai fejlesztésre jogosult gyermek esetén, a felvételt követő 3 hónap múlva, amennyiben ez indokolt. (15/1998 NM rendelet 35§ (1)).

8. A szülő a megállapodásban foglalt, az intézmény részéről fennálló kötelezettségek elmulasztása esetén panaszával a bölcsődevezetőhöz, az intézményvezetőhöz, valamint a

fenntartó Önkormányzat Humánszolgáltatási Főosztályához fordulhat. Az érdekvédelemmel kapcsolatos szabályokról a Gyvt. 35-37. paragrafusában rendelkezik.

9. A gyermekjogi képviselő címe, és elérhetősége a bölcsőde faliújságján kifüggesztve megtalálható.
10. A szülő aláírásával igazolja, hogy a bölcsőde vezetőjének szóbeli tájékoztatását megkapta:
- a) az ellátás feltételeiről
  - b) az intézmény által vezetett személyes nyilvántartásokról¹
  - c) az érték és vagyonmegőrzés módjáról,
  - d) az intézmény házirendjéről, a napirendről,
  - e) a panaszjog gyakorlásának módjáról,
  - f) a fizetendő térítési díjakról, valamint a kedvezményes étkeztetés igénybevételének a feltételeiről
  - g) az érdekképviselői fórumról

Az intézménybe folyó gondozó – nevelő - oktató munkáról, és a 11. pont a-g bekezdésében felsoroltakról a szóbeli tájékoztatást tudomásul veszem

Kelt: Budapest, 20..... év ..... hó .....nap

.....
Szülő/gondviselő

.....
Bölcsődevezető

A fent nevezett gyermek ellátása megszűnt: 20..... év ..... hó .....nap.

.....
Szülő/gondviselő

.....
Bölcsődevezető

---

¹ Mint az ellátásra jogosult szülője (törvényes képviselője) kötelességem az intézményi nyilvántartásokhoz szükséges adatokról és az azokban történő változásokról információt szolgáltatni.

Törvények:

Gyvt. 1997. évi XXXI. Törvény 139. § az intézmény által vezetett nyilvántartásokról
328/2011 (XII.29) Kormányrendelet 17§-18 A § adatszolgáltatás a nyilvántartásokhoz

MEGÁLLAPODÁS

Amely létrejött a Kőbányai Fecskefészek Bölcsőde, valamint
..... szülő/törvényes képviselő között.

A sajátos nevelési igényű gyermek gondozása nevelése **X. kerületi** lakosok számára áll rendelkezésre intézményünkben, szabad férőhely esetén.

A gyermekek védelméről szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban Gyvt.) 42 A § (b) alapján bölcsőde végezheti a fogyatékos gyermekek nevelését és gondozását is. A sajátos nevelési igényű gyermek bölcsődébe abban az esetben vehető fel, ha a nemzeti köznevelésről szóló 2011. évi CXC. törvény (továbbiakban: Nktv.) 4. § 25. pontjában foglaltak szerinti a sajátos nevelési igényt megállapították és a szakértői bizottság szakértői véleményével rendelkezik.

Továbbá a bölcsődében csak érvényes, a korai fejlesztésre/fejlesztő felkészítésre kijelölő szakértői véleménnyel rendelkező gyermekek gondozására-nevelésére, fejlesztésére van lehetőség.

A bölcsőde a sajátos nevelési igényű gyermeket a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet (továbbiakban: NM rendelet) 35. § (1) bekezdése alapján kilencven napos próbaidőre vesszük fel.

A kilencven napos próbaidő a felvétel első napjától, ill. az előzetes vizsgálati vélemény bemutatásától kezdődik, a távollétek napjai a próbaidő időtartamába nem kerülnek beszámításra. A felvétel kritériuma, hogy a gyermek ne jelentsen veszélyt önmaga, és társai, valamint a kisgyermeknevelők testi épségére nézve.

Az NM rendelet 37. § (1) bekezdése értelmében, a sajátos nevelési igényű, illetve a korai fejlesztésre és gondozásra jogosult gyermek, napi gondozási ideje négy óránál kevesebb időtartamban is meghatározható. A bölcsődei ellátás időtartamának meghatározására a gyermek intézménybe történő felvételét megelőzően, a gyógypedagógus a kisgyermeknevelő és a bölcsődevezető együttesen jogosult.

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 38.§ – 39.§-ai, értelmében amennyiben a család „otthonápolás” címen állami támogatásban részesül, a gyermek az intézményben maximum 5 órát tölthet, az ebéd befejezéséig.

A gyermek állapotában bekövetkező változások - melyek önmagára és/vagy társaira nézve hátrányosan jelennek meg -, illetve az ön- és közveszély, a próbaidő letelte után is vonhatja maga után a csoportból való kizárást, illetve az intézményben töltött gondozási időtartam csökkenését. A gyermek gondozási-nevelési ellátásában történő változásról a szakmai team dönt.

A Kőbányai Fecskefészek Bölcsődébe járó sajátos nevelési igényű gyermekek fejlesztését a **Fővárosi Pedagógiai Szakszolgálat X. kerületi tagintézménye** biztosítja.

A heti időkeretet a szakértői bizottság állapítja meg. A fejlesztés a gyermek állapota alapján egyéni, vagy csoportfoglalkozáson, illetve vegyesen – egyéni és csoportfoglalkozáson – is történhet.

A fejlesztő foglalkozások az órarendben megjelölt időpontokban zajlanak, mely órarend minden csoportban megtalálható és megtekinthető. A fejlesztések a naptári évet - bölcsődében a nevelési évet követik (a nevelési év szeptember 1-től augusztus 31-ig tart).

A bölcsődei felvételtől a bölcsőde vezetője és a fejlesztést végző gyógypedagógusok, konduktorok közösen döntenek a szabad férőhelyek számának függvényében.

Betegség, családi vagy más ok miatti hiányzást, kérjük jelezzék lehetőleg előre, de legkésőbb aznap reggel 8 óráig, hogy helyette más kisgyermeket lehessen fejleszteni.

A fejlesztést végző gyógypedagógusok, konduktorok minden fejlesztési év elején és végén rendszeresen tartanak – igény és szükség esetén bármikor máskor is rendkívüli - szülői értekezletet. Igény szerint tartanak szülőcsoportos, illetve egyéni beszélgetéseket, fogadó órákat, és nyílt napokat is.

A részlegesen integrált, kis létszámú csoportban az ellátás 7-16 óráig tart. Azonban szükség esetén, ha további felügyeletre van szükség, a különleges egészségügyi, és/vagy gondozást igénylő gyermek esetében a kisgyermeknevelők és a bölcsődevezető hatásköre arról dönteni, hogy a szülő megérkezéséig a gyermek más csoportban alkalmanként elhelyezhető-e.

Abban a fejlesztési évben, melyben 5. életévét betölti a gyermek, a fejlesztést végző gyógypedagógussal vagy konduktorral a szülő kéri a gyermek szakértői bizottsági felülvizsgálatát, mely dönt a gyermek tankötelezettsége teljesítésének helyéről. A bölcsődei ellátás az ezt követő nevelési évtől megszűnik.

A gyermek megfelelő intézménybe való felvételét csak a bizottság javasolhatja és jelölheti ki.
A javasolt intézmények felkeresése a szülő feladata.

Alulírott, a megállapodásban foglaltakat tudomásul vettem.

Budapest, ...

P.H.

.....
Bölcsődevezető

.....
Szülő/ törvényes képviselő

A szociális igazgatásról és szociális ellátásokról szóló 1993. évi III. törvény 38.§ – 39.§-ai, értelmében amennyiben a család „otthonápolás” címen állami támogatásban részesül, a gyermek az intézményben maximum 5 órát tölthet (7-12 óráig)

Aláírással igazolom, hogy az otthonápolási díjat:

_____ nem veszem igénybe

_____ igénybe veszem

Budapest 20.....

(2.számú melléklet)

Házirend

1. A bölcsődében 20 hetes kortól a Gyermekvédelemről szóló 1997. évi XXXI. törvény (továbbiakban: Gyvt.) 42/A. §-ban meghatározott időpontig neveljük és gondozzuk azoknak a szülőknek a gyermekeit, akik a Gyvt.41§ (1) meghatározott okok miatt, gyermekeik napközbeni ellátásáról nem tudnak gondoskodni. Az ellátás megkezdése előtt, de legkésőbb az ellátás megkezdését követő 2,5 hónap múlva a szülőnek igazolnia kell munkába állását.
2. A bölcsőde nyitva tartása: Hétfőtől - Péntekig: 6.00 - 18.00 - ig.
Sajátos nevelési igényű gyermekek csoportja: Hétfőtől - Péntekig: 7.00 - 16.00 - ig.
3. Kérjük a szülőket, segítsék a csoportok napirendjének kialakítását azzal, hogy gyermekeikkel legkésőbb 10 óráig megérkezzenek a bölcsődébe. Lehetőség van arra, hogy alkalmanként későbbi időpontban érkezzenek, de ezt előre jelezni kell a kisgyermeknevelőnek. Fontos lenne, hogy gyermekükkel, ill. gyermekükért étkezések előtt, vagy étkezések után jöjjenek, mert a kisgyermeknevelők az étkezési idő alatt nem tudnak megfelelően odafigyelni az érkező gyermekekre.

A gyermekekért 17.45- ig szíveskedjenek a bölcsődébe érkezni.
4. Kérjük a szülőket, hogy a bölcsődébe való bevétel előtt, gyermekeiket szükség szerint öltöztessék át, a gyermek korától függően kínálják fel a bili, vagy a WC használatát. Tájékoztassák a kisgyermeknevelőt a gyermek hogylétéről, az otthoni eseményekről. Hazavitelkor a kisgyermeknevelő beszámol a napi történésekről és átadja a szülőnek a gyermeket. Ekkor ismét a szülő feladata a gyermek utcai ruhába való átöltöztetése.
5. A bölcsődéből a gyermeket csak a szülő, vagy az általa írásban megbízott személy viheti el. 14 éven aluli gyermek e feladattal nem bízható meg, és a kisgyermeknevelő nem adhatja ki a gyermeket olyan személynek, aki láthatóan bármilyen tudatmódosítószer hatása alatt áll.
6. A bölcsődei átadóknál minden gyermeknek külön, jellel ellátott szekrénye van a ruhák tárolására. Kérjük, hogy csak a legszükségesebb dolgokat tartsák a szekrényben, mert a

bölcsődében hagyott tárgyakért, illetve a gyermek személyes tárgyaiért pl.: fülbevaló, játékok stb. nem tudunk felelősséget vállalni.

7. A bölcsődébe csak egészséges gyermek hozható. A közösség egészsége érdekében lázas, (37,5 °C és ennél magasabb hőmérsékletű), antibiotikumot szedő, vagy fertőzésre gyanús gyermek nem látogathatja az intézményt. A családban előforduló fertőzőbetegségről a bölcsődét értesíteni kell.
8. Abban az esetben, ha a gyermek napközben megbetegszik a bölcsődében, a kisgyermeknevelő értesíti a szülőt, vagy a szülő által kijelölt hozzátartozót. Ehhez feltétlenül szükséges a pontos telefonszám megadása. Amennyiben változás történik az elérhetőségekben, azt kérjük jelezni. Ilyen esetben lehetőség szerint minél előbb gondoskodjanak a gyermek hazaviteléről, illetve orvosi ellátásáról, ezzel is elősegítve a mielőbbi gyógyulást.
9. Ha a szülő a gyermekét bármilyen ok miatt nem hozza bölcsődébe, a távolmaradást előző nap 10 óráig be kell jelentenie, különben az intézménynek nem áll módjában az előre befizetett étkezési térítési díjat jóváírni.
10. Kérjük, hogy a megállapított intézményi térítési díjat minden hónapban a számlán szereplő határidőig utalják át. A hiányzásból keletkezett túlfizetések csak két hónappal később (pl. januári hiányzás, márciusban) kerülnek jóváírásra. Ha a szülő a gyermekének távolmaradását a 9. pontban meghatározott időpontig nem jelenti be, akkor sajnos, a térítési díjat gyermeke hiányzása esetén is be kell fizetnie.
Ha a befizetés nem történik meg, akkor a be nem fizetett hónap elsejétől addig nem tudjuk bevenni a gyermeket a bölcsődébe, amíg a térítési díj befizetését nem rendezik.
11. A befizetett, de fel nem használt étkezési térítési díjak visszaigénylésére van lehetőség. A visszatérítési jogosultságot igazoló nyomtatványt a bölcsődevezető tölti ki és igazolja le. A visszatérítendő összeg a szülő által megjelölt bankszámlára kerül átutalásra.
12. Egy hónap folyamatos hiányzás után, csak különösen indokolt esetben és egyéni elbírálás alapján tudjuk a férőhelyet fenntartani.
13. Kérjük, minden szülő hozzon gyermekének egy füzetet, amelybe a kisgyermeknevelők rendszeres tájékoztatást adnak a gyermekek fejlettségéről. Örömmel fogadjuk, ha a szülők is bejegyzéseikkel gazdagítják ismereteinket a gyermek egészségügyi állapotára, fejlődésére, vagy az otthoni eseményekre vonatkozóan.

14. Tájékoztatjuk a szülőket, hogy azokban a bölcsődékben, ahol a szabad levegőn történő altatás tárgyi feltételei adottak, ott a gyermekek altatása egész évben (-5 °C -ig) a szabadban történik, természetesen figyelembe véve az időjárási körülményeket (köd, erős szél, kánikula, csapadék, szmog esetén nem alszanak kint).
15. Októbertől márciusig a bölcsődébe járó gyermekek térítésmentesen használhatják az intézményben működtetett só-szobát.
16. Évközben a bölcsődék nyíltnapokat, szülőcsoportos beszélgetéseket szerveznek a folyamatos kapcsolattartás és a gyermek bölcsődei életének figyelemmel kísérése céljából. Ezekre a találkozásokra minden szülőt szeretettel várunk.
17. A bölcsőde nyári időszakban két egymást követő turnusban 4 hétre, évente váltakozva bezár. A pontos időpontról minden év február 15-ig adunk tájékoztatást. Kérjük a szülőket a zárás ideje alatt gondoskodjanak gyermekeik elhelyezéséről. Indokolt esetben a szülő kérheti gyermekének elhelyezését a feladatra kijelölt társintézményben.
18. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy a bölcsőde területén, valamint 15 méteres körzetében **TILOS a DOHÁNYZÁS!**
19. A gyermek kerékpárral történő bölcsődébe hozatalakor és elvitelekor kérjük, szíveskedjenek a kerékpárt az arra kialakított helyre biztonságosan elhelyezni.
20. Kérjük Önöket, hogy a bölcsőde területére kutyát ne hozzanak be, ne kössék ki a bejárati kapuhoz, mert a bölcsődébe érkező gyermekek körében ez félelmet kelthet.
21. Felhívjuk a szülők figyelmét, hogy a gyermekek személyiség jogainak védelme érdekében a bölcsőde területén csak úgy lehet fényképet, vagy videó felvételt készíteni, ha azon csak a saját gyermeke szerepel. Amennyiben a saját gyermekén kívül más gyermekek is szerepelnek a képen, illetve a videó felvételen, akkor azt csak az érintett szülők hozzájárulásával jelenítheti meg közösségi oldalakon, egyéb esetben tilos!
22. A Gyvt. 36§ alapján a szülő panasszal fordulhat az adott intézmény vezetőjéhez, az Egyesített Bölcsődék intézményvezetőjéhez, továbbá az Érdekképviselői Fórumhoz a következő esetekben:
  - az ellátást érintő kifogások orvoslása érdekében,

- a gyermeki jogok sérelme, továbbá az intézmény dolgozói kötelezettségszegése esetén,
- Gyvt. 136/A. § szerinti iratbetekintés megtagadása esetén.

Az intézményvezető, vagy az érdekképviselői fórum a panaszt kivizsgálja – tájékoztat a panasz orvoslásának módjáról.

A gyermeki jogokat, a szülői jogokat és kötelezettségeket 1997 évi XXXI. törvény (Gyvt) II. fejezet 6 -9 § tartalmazza.

A jogosultak érdekvédelme

A Gyv.tv. 35. §.(1) bekezdése értelmében az intézmény fenntartója meghatározza az ellátásban részesülők érdekvédelmét szolgáló érdekképviselői fórum megalakításának és működésének szabályait.

Az érdekképviselői fórum szavazati jogú választott tagjai:

- az ellátásban részesülő gyermekek képviselője,
- a bölcsőde dolgozóinak képviselője,
- az intézmény fenntartójának képviselője.

Az érdekképviselői fórum:

- Megvizsgálja az elé terjesztett panaszokat.
- Dönt hatáskörébe tartozó ügyekben.
- Intézkedést kezdeményez az intézményvezetőnél, szükség esetén a fenntartónál.
- Véleményt nyilvánít a bölcsőde vezetőjének a gyermekeket érintő ügyekben.
- Egyetértési jogot gyakorol a házirend jóváhagyásánál.

A szülő az intézmény fenntartójához, vagy a gyermekjogi képviselőhöz fordulhat, ha az intézmény vezetője, vagy az érdekképviselői fórum 15 napon belül nem küld értesítést a vizsgálat eredményéről, vagy a tett intézkedéssel nem ért egyet.

Budapest, 20.....

.....
bölcsődevezető

A házirendben foglaltakat tudomásul vettem és magamra nézve kötelezőnek tartom.

.....
szülő

NAPIRENDÜNK

6:00 – 8:00	Folyamatos érkezés, szükség szerinti fürdőszoba használat, szabadjáték
8:00 – 8:30	Reggeli
8:30 – 10:00	Játék szobában, játszókertben
10:00	Tízórai
10:00 – 11:30	Játék játszókertben, szobában, fürdőszoba használat
11:30 – 12:15	Ebéd
12:15 – 15:00	Alvás, fürdőszoba használat
15:00 – 15:30	Uzsonna
15:30 – 18:00	Játék, folyamatos hazaadás

(a kép letölthető a pixabay.hu oldalról)

(4. számú melléklet)

Kőbányai Egyesített Bölcsődék
Intézményei
1102 Budapest, Állomás utca 2.

SZMSZ